พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อต้านทานแรงแผ่นดินไหว

รองศาสตราจารย์ ดร.จรัญ ศรีชัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงศา วรารักษ์สัจจะ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

โครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้เรื่องการออกแบบอาคารต้านทานแผ่นดินไหว

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) พ.ศ. 2568

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

จุดมุ่งหมายของบทเรียน

- ผู้เรียนเข้าใจถึงพฤติกรรมโดยรวมของอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อภายใต้แรงแผ่นดินไหว
- ผู้เรียนเข้าใจผลกระทบของแรงปฏิสัมพันธ์จากผนังอิฐก่อต่อชิ้นส่วนองค์อาคารหลัก
- ผู้เรียนสามารถคำนวณและออกแบบองค์อาคารหลักโดยพิจารณาผลกระทบของผนังอิฐก่อตามมาตรฐาน มยผ. 1301/1302 ได้

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

หัวข้อในการบรรยาย

- พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับโครงสร้างและระดับองค์อาคาร
- แนะนำแนวทางการออกแบบอาคารโดยพิจารณาผลของผนังอิฐก่อ ตามมาตรฐาน มยผ. 1301/1302-64
- ขั้นตอนการวิเคราะห์ ออกแบบ และตัวอย่างการออกแบบอาคารสูง 4 ชั้น

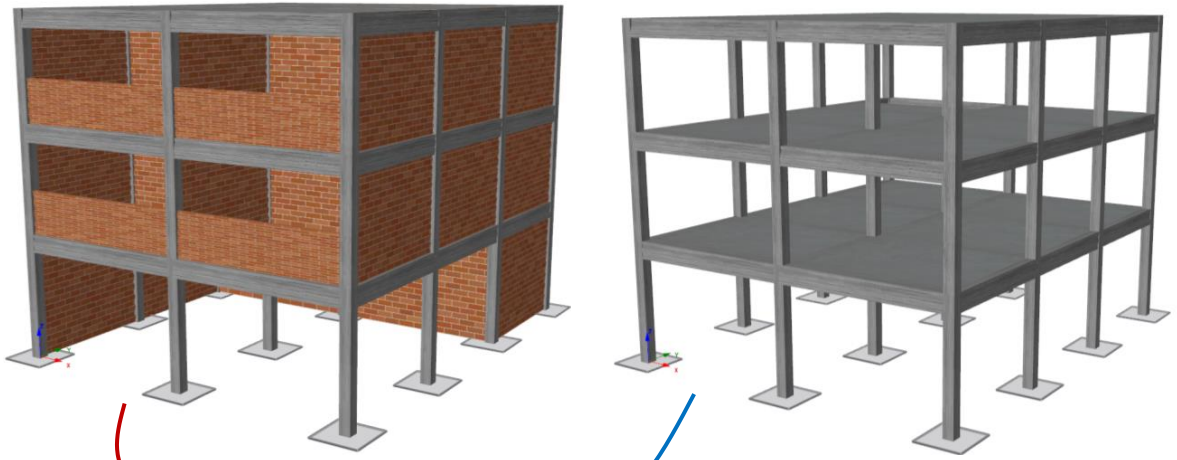

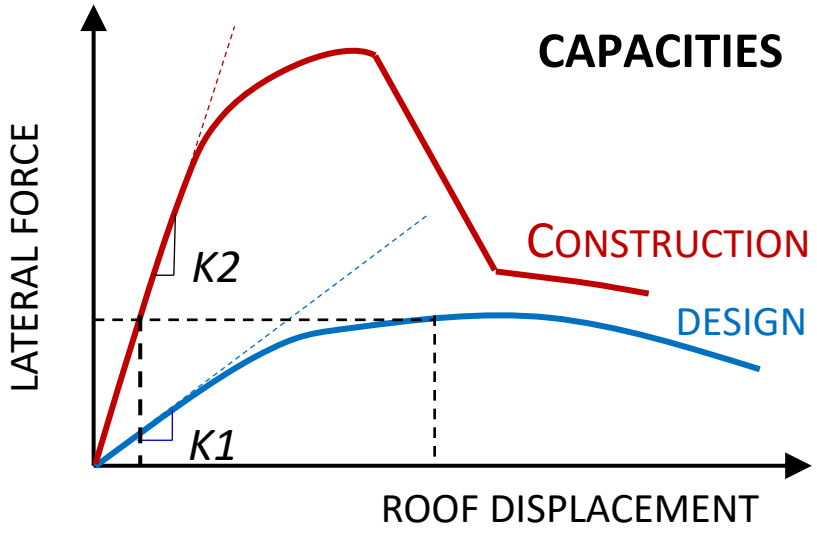

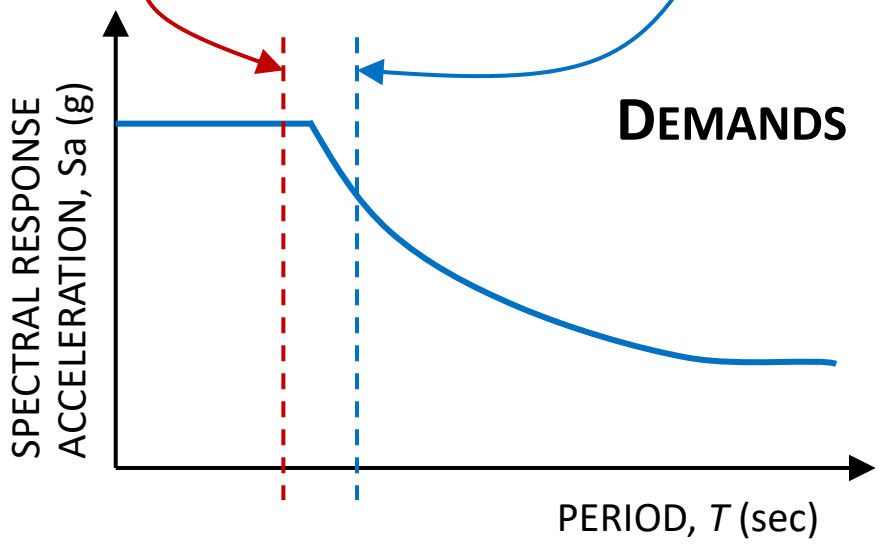
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับโครงสร้าง

- การวิเคราะห์และออกแบบโครงสร้าง vs อาคารที่ก่อสร้างจริง
- แรงแผ่นดินไหวที่เกิดขึ้น (Seismic Demands)
- กำลังต้านทานของโครงสร้าง (Structural Capacities)

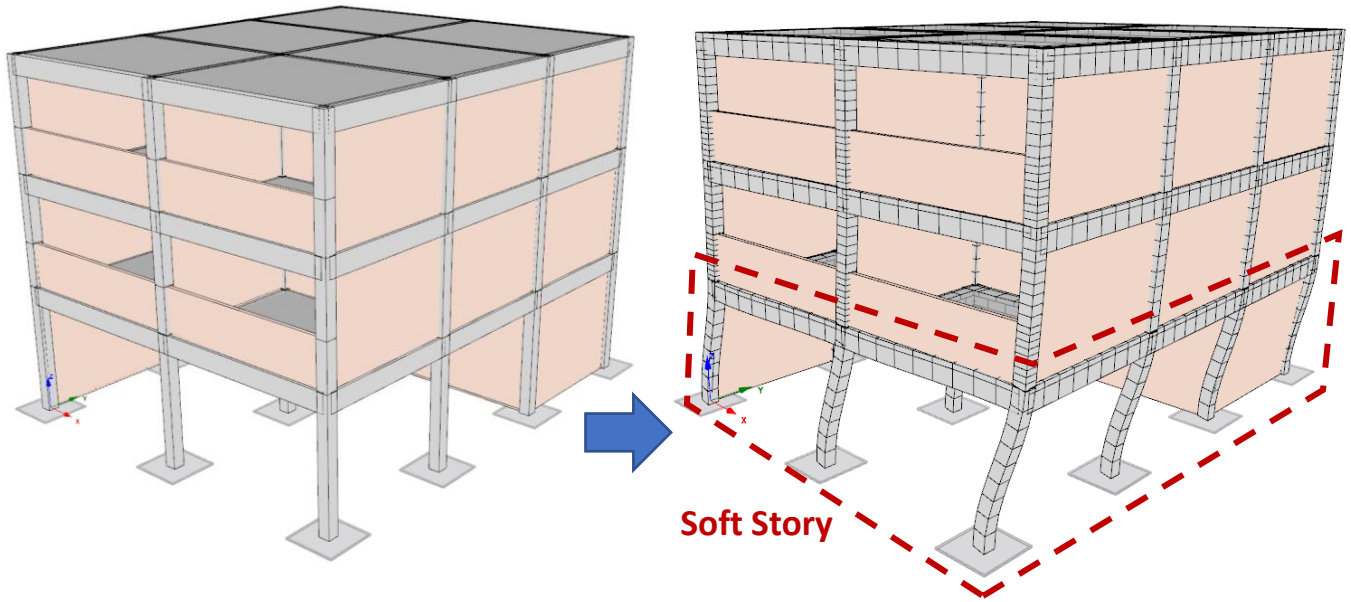

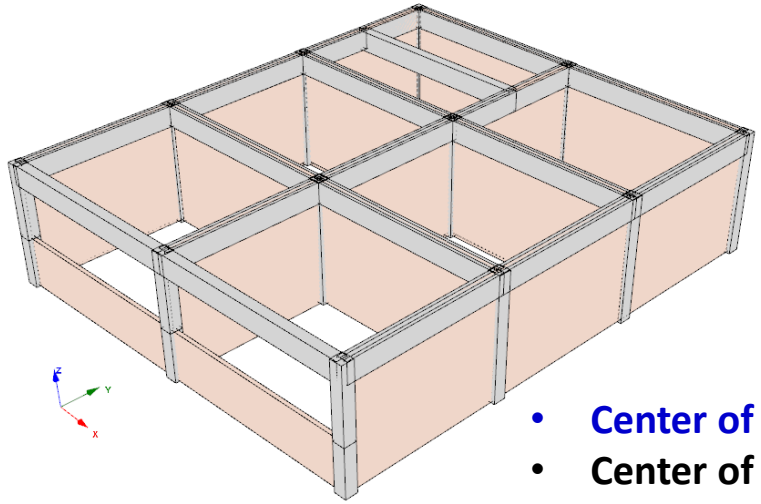
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับโครงสร้าง

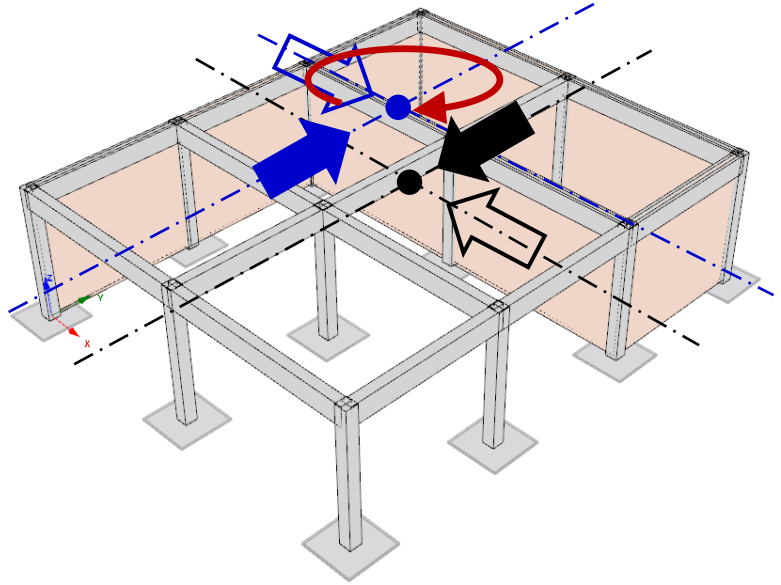
- ความไม่สม่ำเสมอของโครงสร้างในแนวราบ (Horizontal Irregularity)
  - ความไม่สม่ำเสมอเชิงการบิด **(Torsional Irregularity)**

- ความไม่สม่ำเสมอของโครงสร้างในแนวดิ่ง (Vertical Irregularity)
  - ความไม่สม่ำเสมอของสติฟเนส **(Soft-Story Irregularity)**

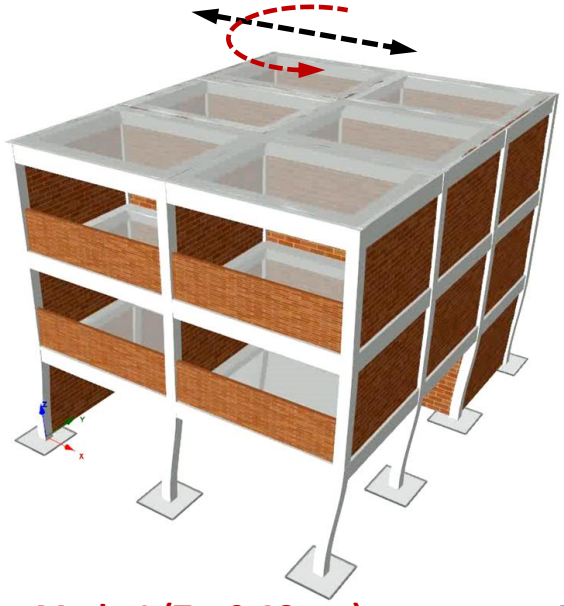
- **Center of Rigidity**
- **Center of Mass**

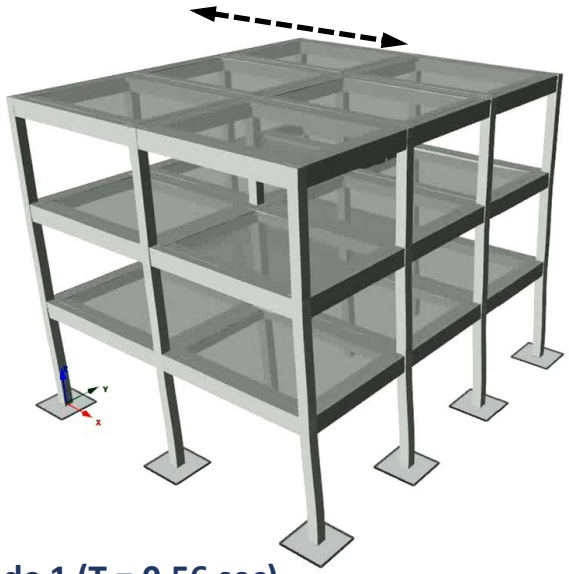
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับโครงสร้าง

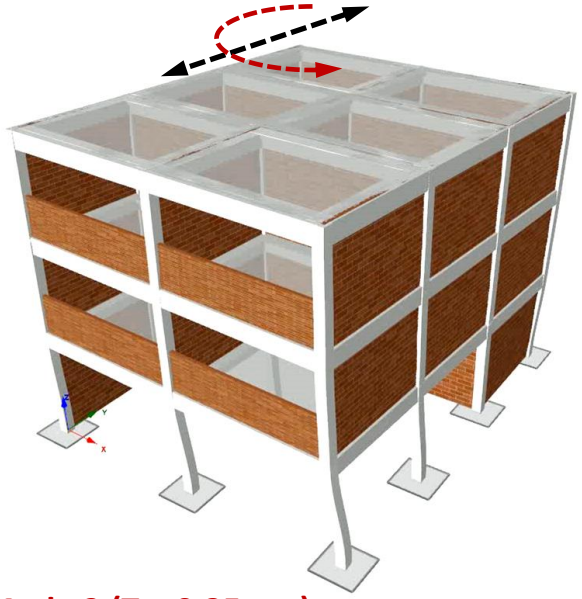
- คาบการสั่น (Period, T)
- ความไม่สม่ำเสมอเชิงการบิด (Torsion Irregularity)
- ความไม่สม่ำเสมอของสติฟเนส (Soft Story Irregularity)

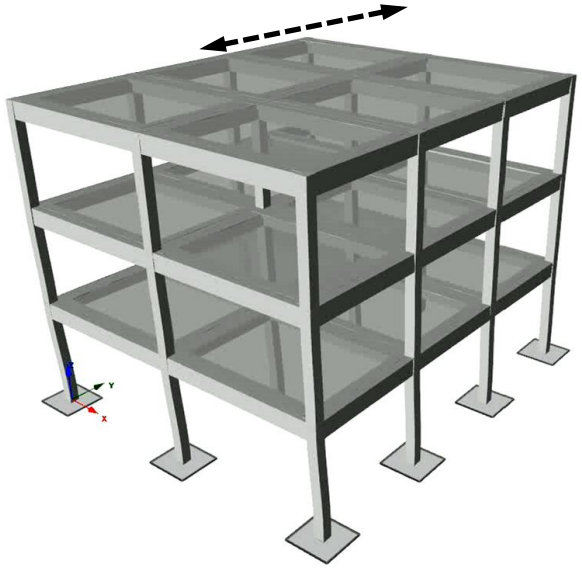
Mode 1 (T = 0.46 sec)

Mode 1 (T = 0.56 sec)

Mode 2 (T = 0.35 sec)

Mode 2 (T = 0.55 sec)

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

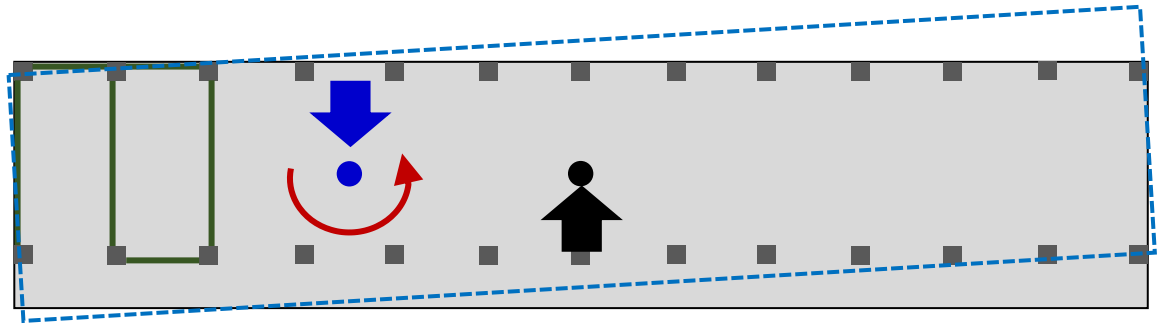
พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับโครงสร้าง

- ความไม่สม่ำเสมอเชิงการบิด (Torsion Irregularity)
- ความไม่สม่ำเสมอของสติฟเนส (Soft Story Irregularity)

5 พฤษภาคม 2557 เหตุการณ์แผ่นดินไหว Mw = 6.3 อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับโครงสร้าง

- ความไม่สม่ำเสมอเชิงการบิด (Torsion Irregularity)
- ความไม่สม่ำเสมอของสติฟเนส (Soft Story Irregularity)

อาคารที่อยู่ติดกัน เสียหายเล็กน้อย เช่น ผนังเกิดรอยร้าว

อาคารที่เกิดความเสียหายรุนแรง

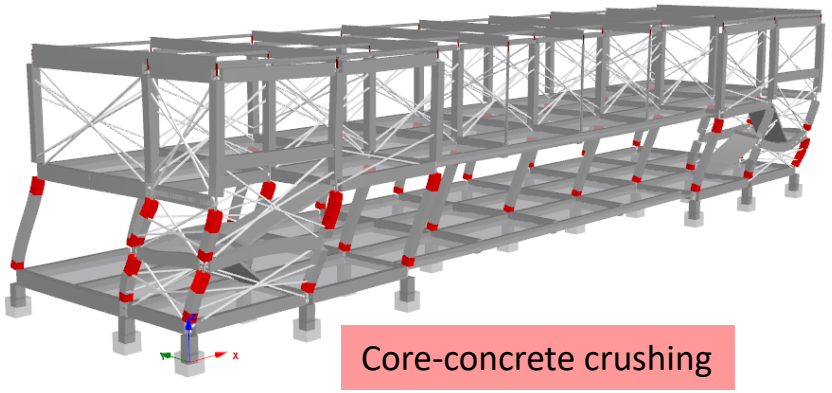
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับโครงสร้าง

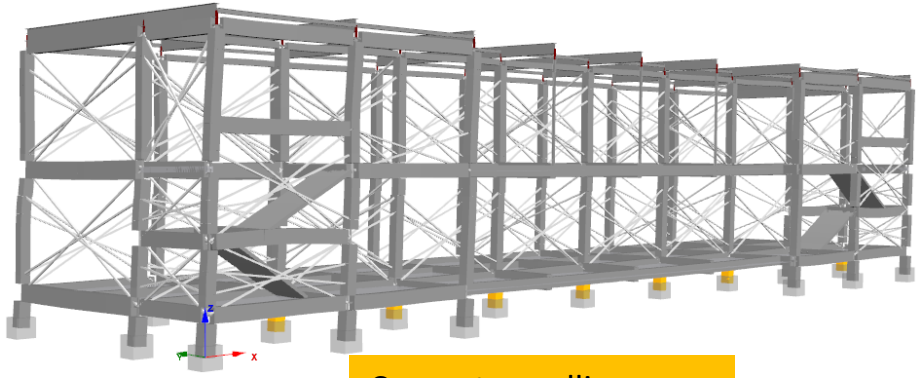

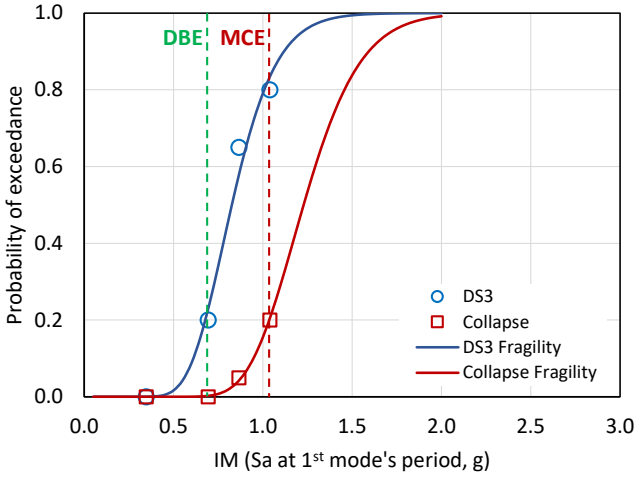

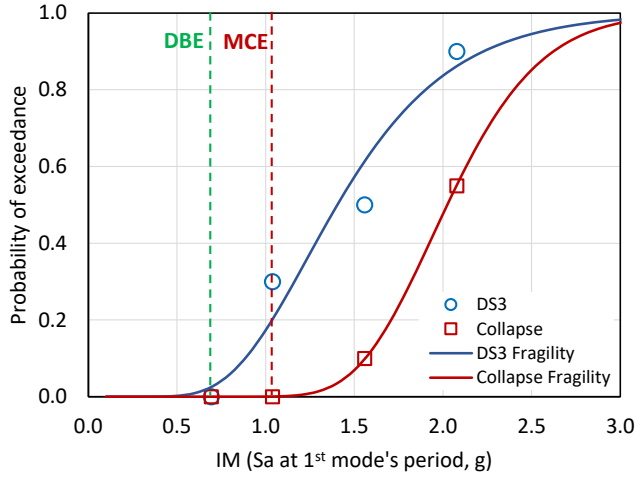

Core-concrete crushing

Concrete spalling

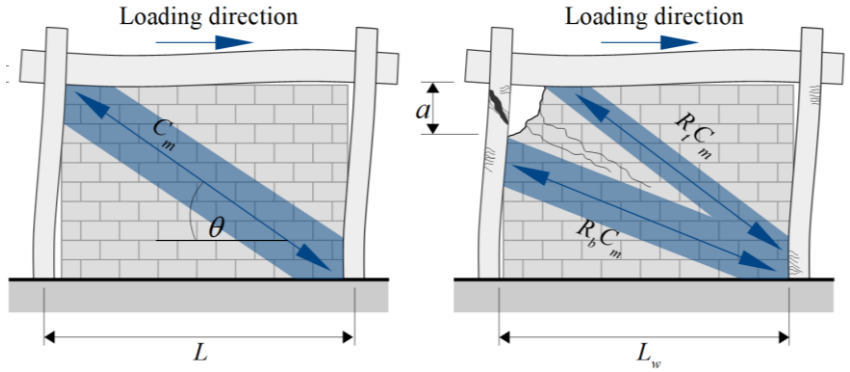

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับองค์อาคาร

- การวิบัติเนื่องจากแรงเฉือน
  - เสาเกิดการวิบัติเนื่องจากแรงเฉือน
  - จุดต่อคานเสาเกิดการวิบัติ

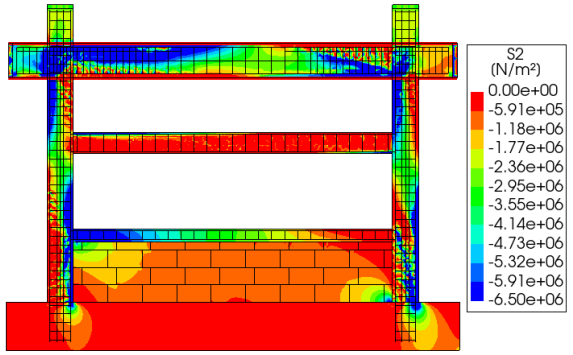

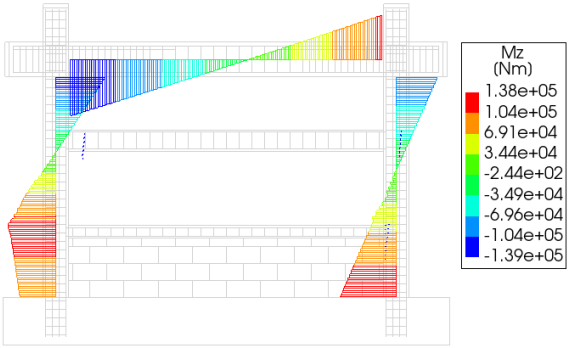

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

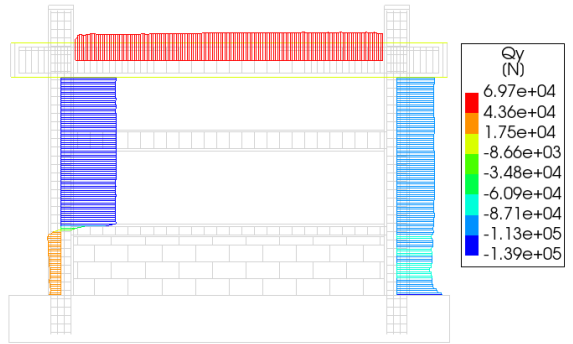
พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับองค์อาคาร

- การวิบัติเนื่องจากแรงเฉือน (เสาสั้น)

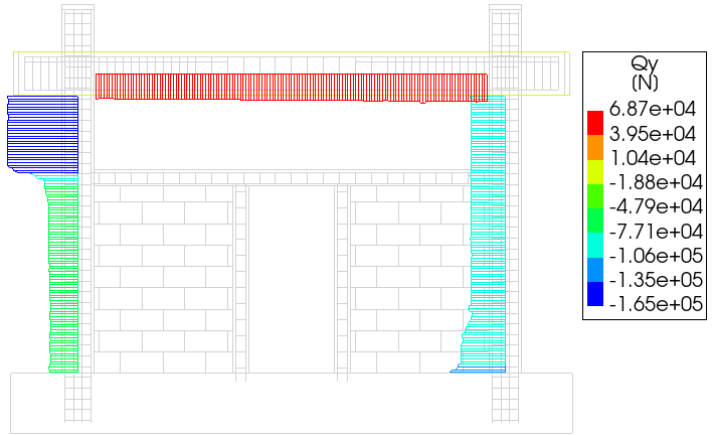

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

พฤติกรรมและผลกระทบของผนังอิฐก่อในระดับองค์อาคาร

- การวิบัติเนื่องจากแรงเฉือน (เสาสั้น)

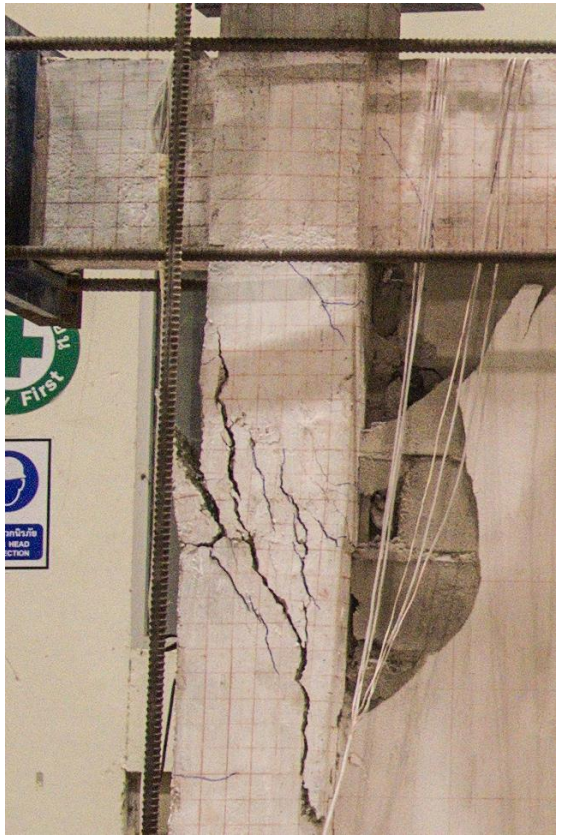
โครงต้านแรงดัดที่มีความเหนียว (Ductile)

+2.00% DRIFT

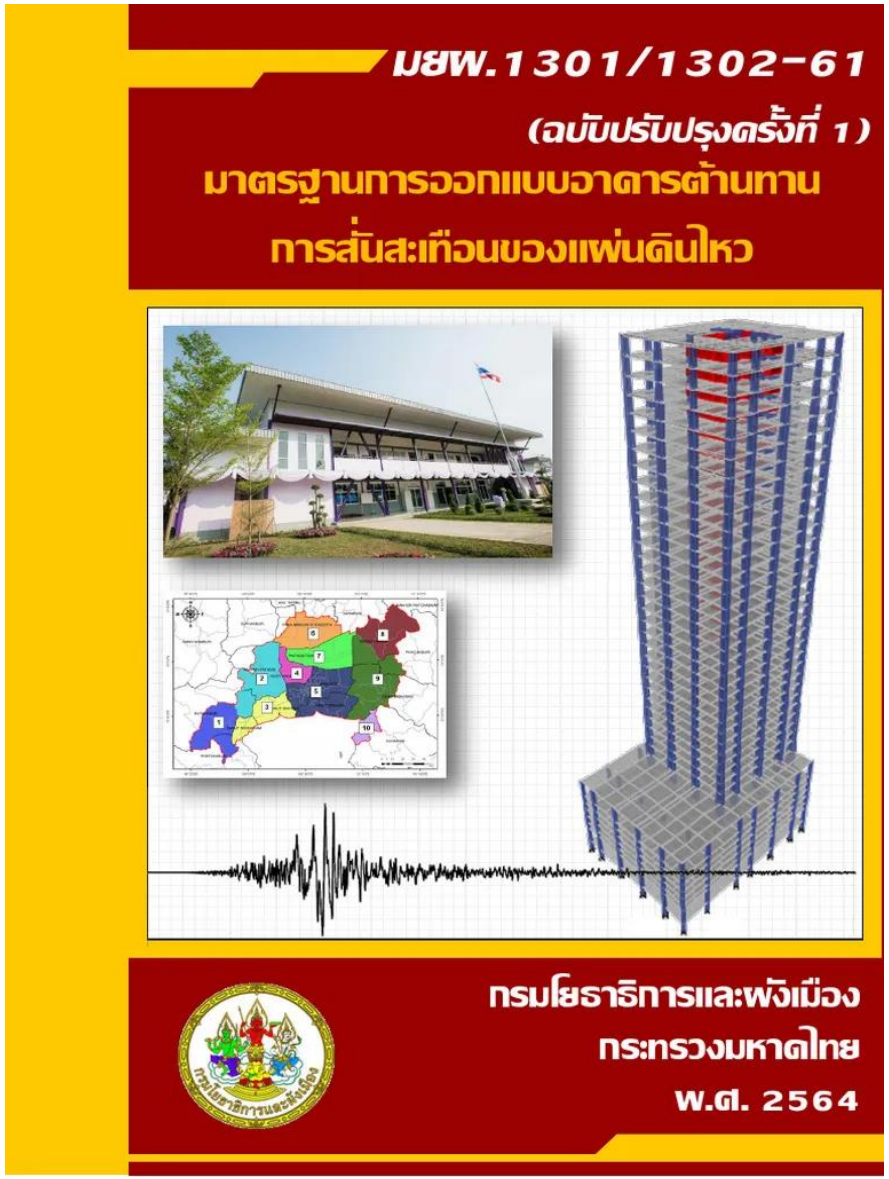
+1.00% DRIFT

+2.00% DRIFT

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

แนวทางการวิเคราะห์และออกแบบตาม มยผ. 1301/1302-64

- ไม่พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อ และให้รายละเอียดเสาที่ติดกับผนัง
- พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อ โดยใช้ Equivalent Compression Strut Model
- การป้องกันรูปแบบการวิบัติที่เป็นอันตราย (ชั้นอ่อน และ เสาวิบัติจากแรงเฉือน)

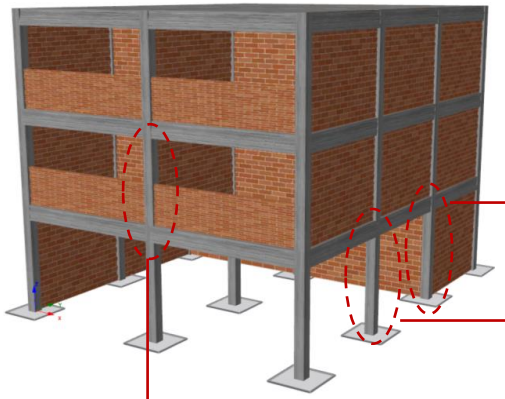
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

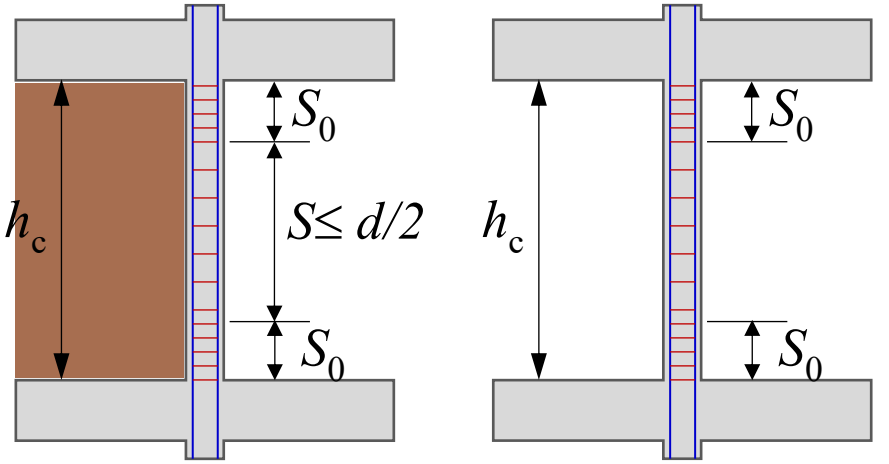
แนวทางการวิเคราะห์และออกแบบตาม มยผ. 1301/1302-64

กรณีไม่พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อในการคำนวณออกแบบ

(บทที่ 5: รายละเอียดโครงสร้าง)

สามารถใช้รายละเอียดต่อไปนี้สำหรับเสาที่อยู่ติดกับผนัง

- **ระยะเรียงของเหล็กเสริมตามขวางขั้นต่ำ S_0**

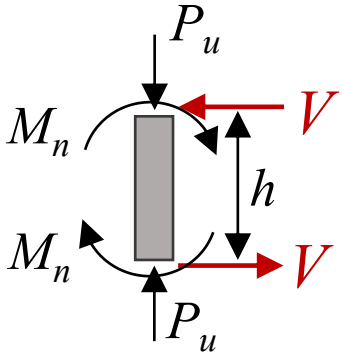
  ตามข้อกำหนด มยผ. 1301/1302-64

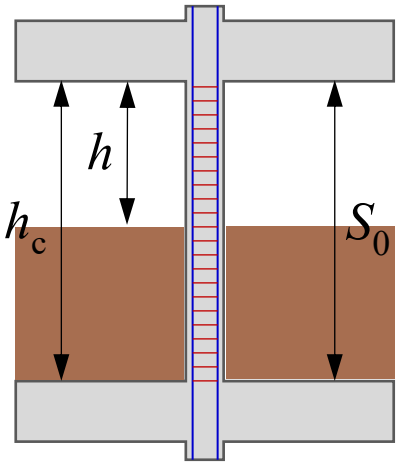
  ความเหนียวปานกลาง (5.2.7.4)

  ความเหนียวพิเศษ (5.2.9.4)

- **คำนวณแรงเฉือน (V) คิดผลของช่วงเสาที่ลดลง**

  เสริมเหล็กทางขวางต้านแรงเฉือนเลยลงไปเท่ากับมิติด้านยาวของหน้าตัดเสา

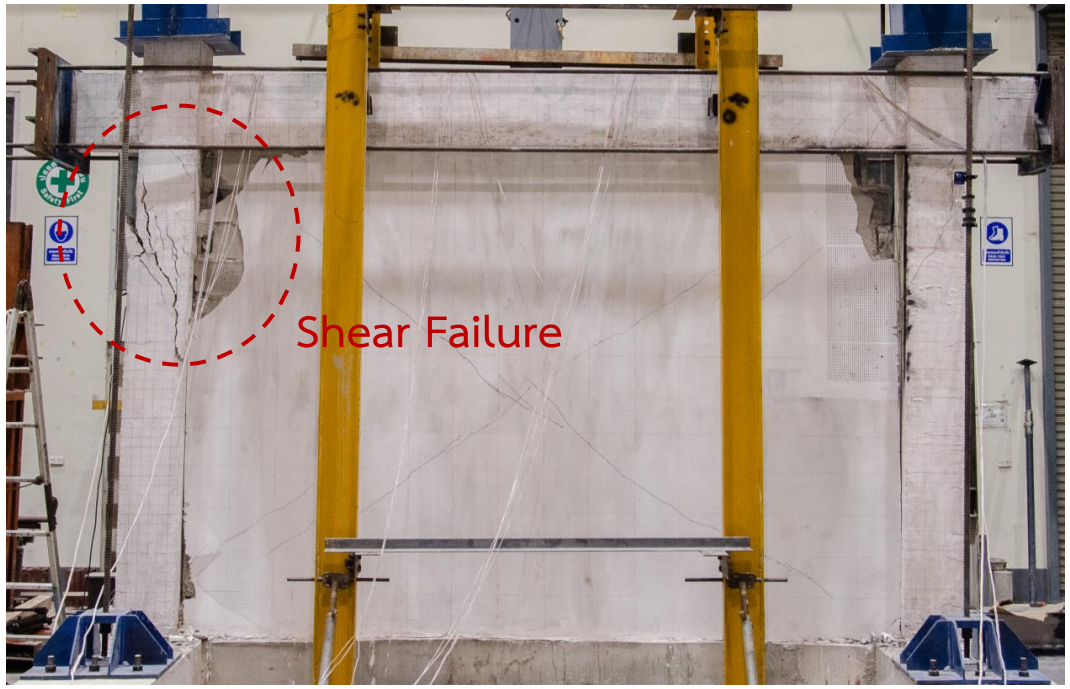

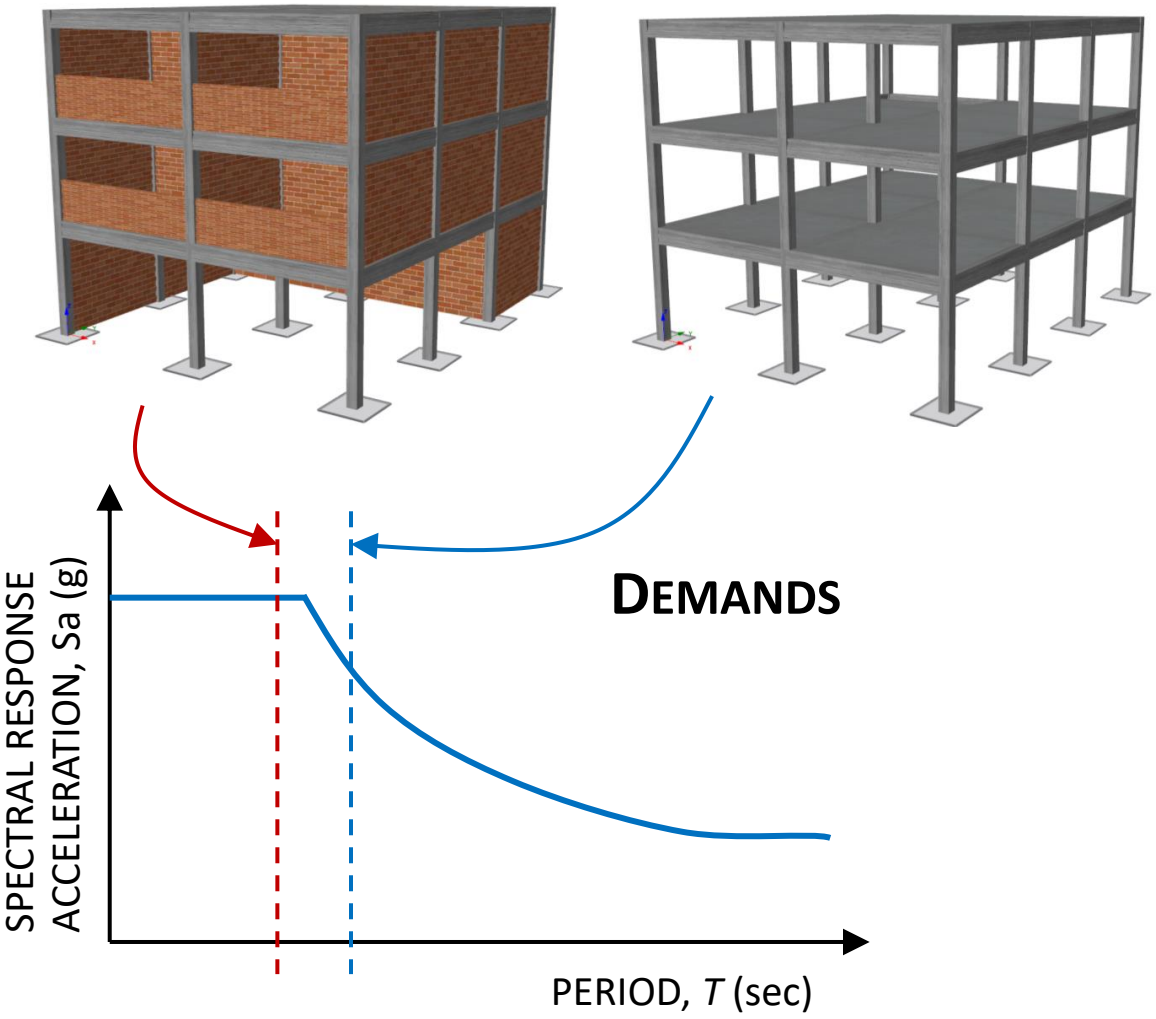

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

แนวทางการวิเคราะห์และออกแบบตาม มยผ. 1301/1302-64

กรณีไม่พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อ
ในการคำนวณออกแบบ
(ข้อจำกัด)

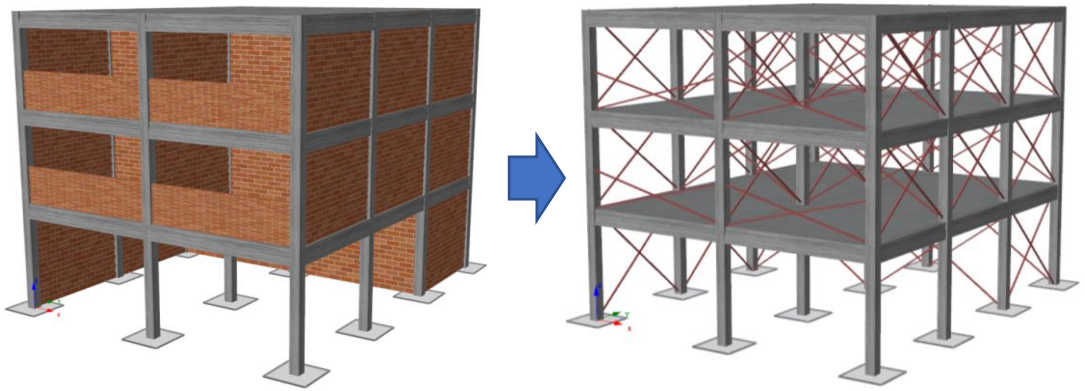
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

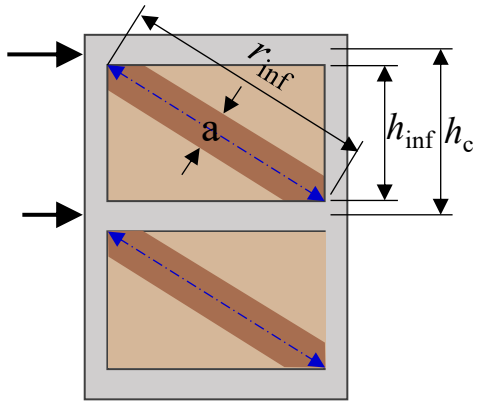
แนวทางการวิเคราะห์และออกแบบตาม มยผ. 1301/1302-64

กรณีพิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อ

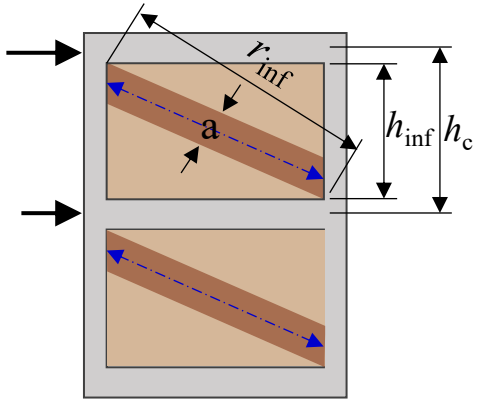
ค่าสติฟเนสในระนาบแบบอิลาสติกของผนัง (ผนังต้องไม่แตกร้าวภายใต้แรงที่ใช้ในการออกแบบ)

ค่าสติฟเนสในระนาบของผนังที่มีการแตกร้าว ต้องใช้คุณสมบัติของค้ำยันแบบไม่เชิงเส้น (Nonlinear)

ค้ำยันแบบร่วมศูนย์

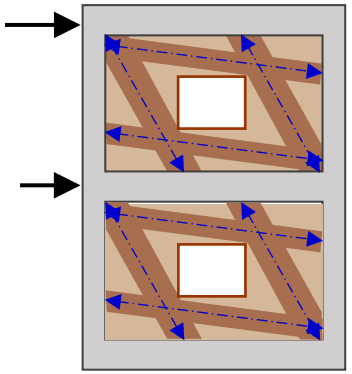

ค้ำยันแบบเยื้องศูนย์

ต้องทำการวิเคราะห์ระดับเฉพาะที่ (LOCAL LEVEL) เพิ่มเติม

$$a = 0.175(\lambda_1 h_c)^{-0.4} r_{inf}$$

$$\lambda_1 = \left[\frac{E_{me} t_{inf} \sin(2\theta)}{4 E_{fe} I_c h_{inf}}\right]^{0.25}$$

ผนังแบบมีช่องเปิด

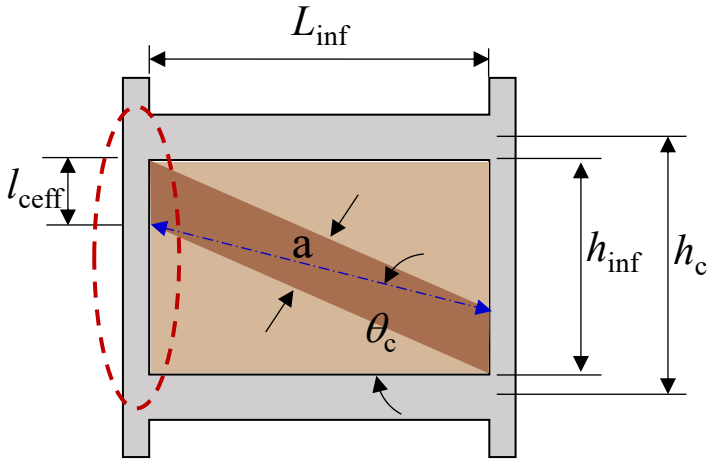
ไม่มีข้อแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดคุณสมบัติของค้ำยันเทียบเท่าที่ชัดเจน

- ไม่มีข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมินกำลังต้านทานสูงสุดของผนังอิฐก่อที่ชัดเจน
- ไม่มีข้อแนะนำเกี่ยวกับค่าสติฟเนสในระนาบแบบอินอิลาสติก (ผนังแตกร้าวภายใต้แรงที่ใช้ในการออกแบบ) ที่ชัดเจน

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

แนวทางการวิเคราะห์และออกแบบตาม มยผ. 1301/1302-64

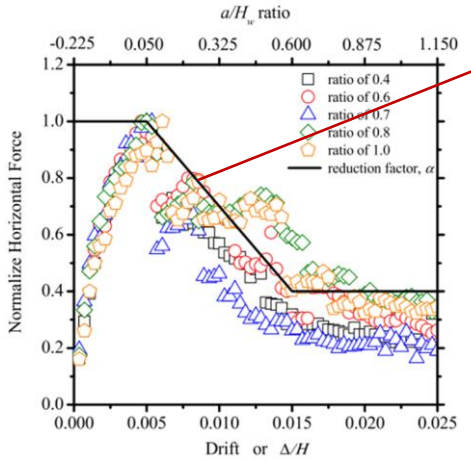
การป้องกันรูปแบบการวิบัติที่เป็นอันตราย (**การวิบัติแบบเฉือนในเสา**)

คำนวณแรงเฉือนที่เกิดขึ้นในเสาเนื่องจากแรงดันของผนังอิฐ

$$V = \frac{2M_{nc} + C_{\inf}\cos(\theta_c)\left(h_{\inf} - l_{ceff}\right)}{h_{\inf}} \le \frac{2M_{nc}}{l_{ceff}}$$

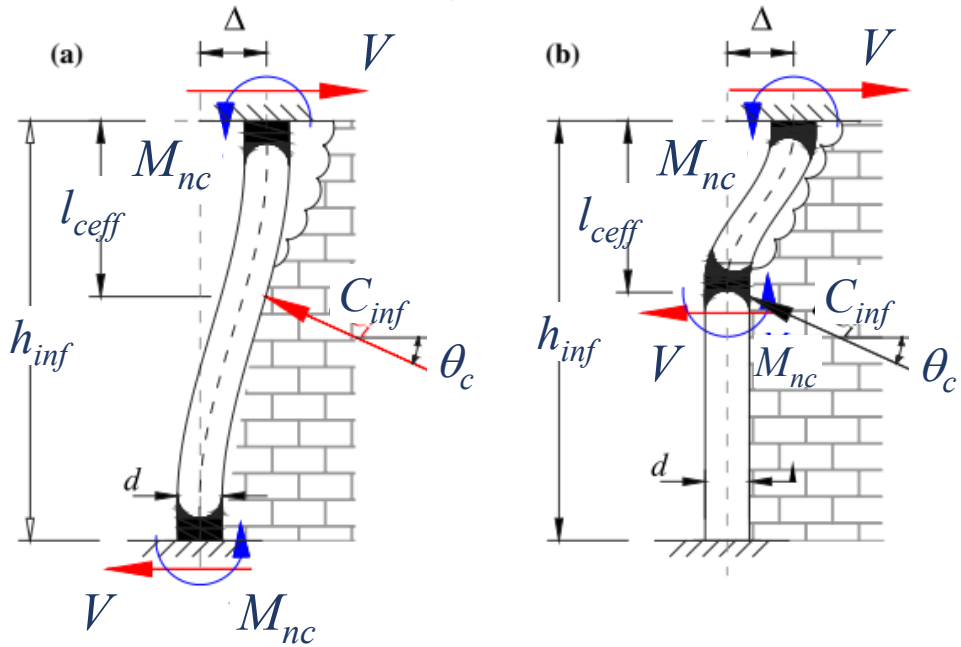
สำหรับผนังที่ไม่มีช่องเปิด → $C_{\inf} = 0.7 t_{\inf} a f_m'$

$$l_{ceff} = \frac{a}{\cos\theta_c}$$

$$a = 0.175\left(\lambda_1 h_{col}\right)^{-0.4} r_{\inf}$$

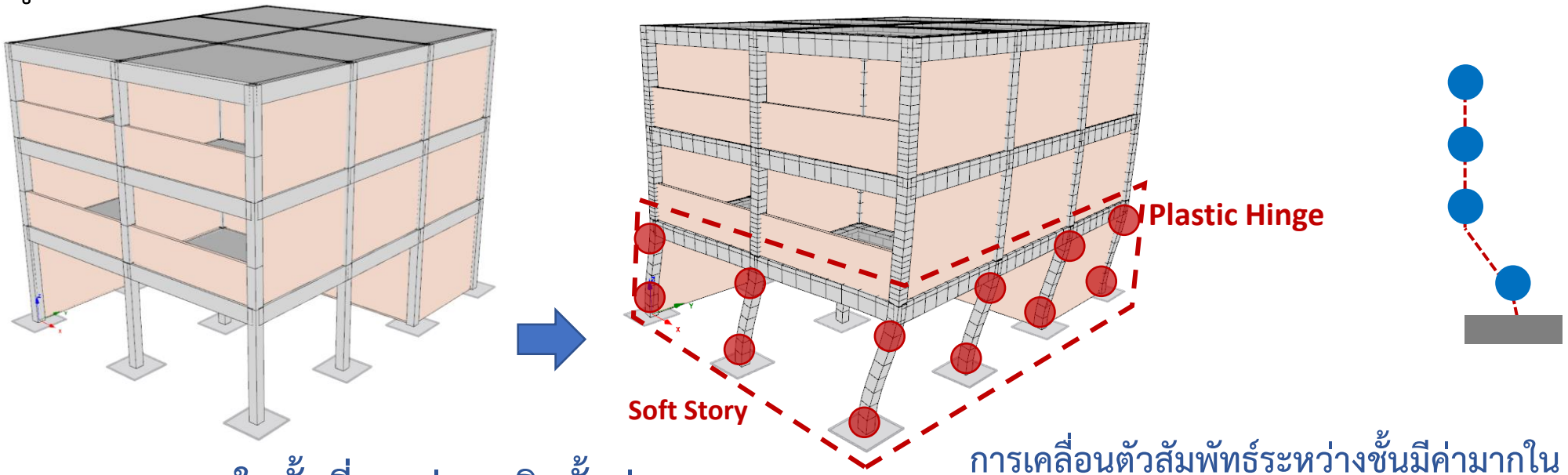
$$\lambda_1 = \left[\frac{E_{me} t_{\inf} \sin(2\theta_c)}{4 E_{fe} I_{col} h_{\inf}}\right]$$

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

แนวทางการวิเคราะห์และออกแบบตาม มยผ. 1301/1302-64

การป้องกันรูปแบบการวิบัติที่เป็นอันตราย (**การวิบัติแบบชั้นอ่อน**)

กำลังรับแรงรวมของเสาในชั้นที่คาดว่าจะเกิดชั้นอ่อน

การเคลื่อนตัวสัมพัทธ์ระหว่างชั้นมีค่ามากในชั้นใดชั้นที่ไม่มีผนัง

$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

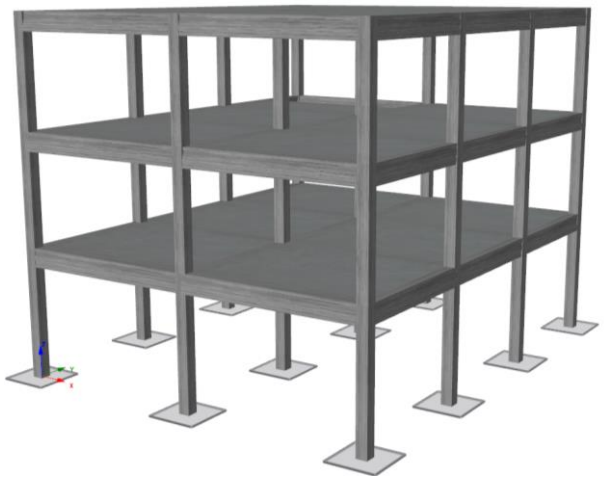
M_p = กำลังต้านทานการดัดของเสา

h_{col} = ความสูงของชั้นที่พิจารณา

$V_{R=2}$ = แรงเฉือนออกแบบในชั้นที่พิจารณา โดยใช้ค่า $R = 2$

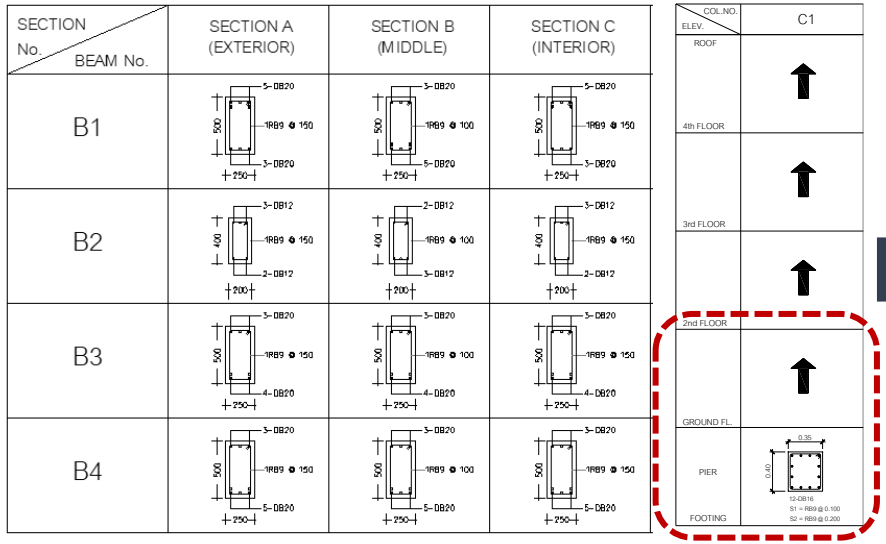
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

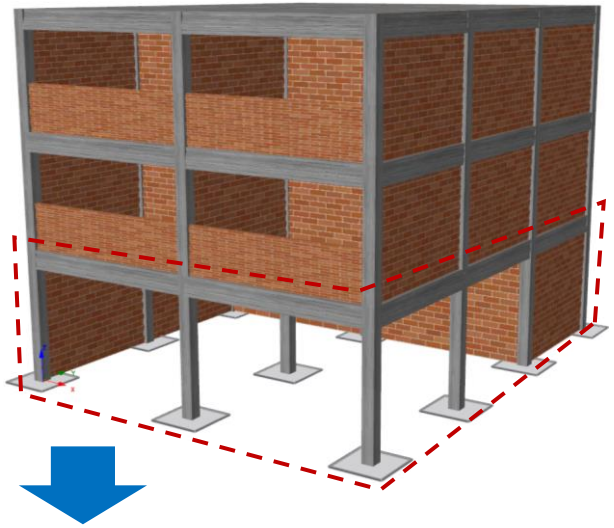
แนวทางการออกแบบอาคารโดยพิจารณาผลของผนังอิฐก่อ (โดยวิธีการอย่างง่าย)

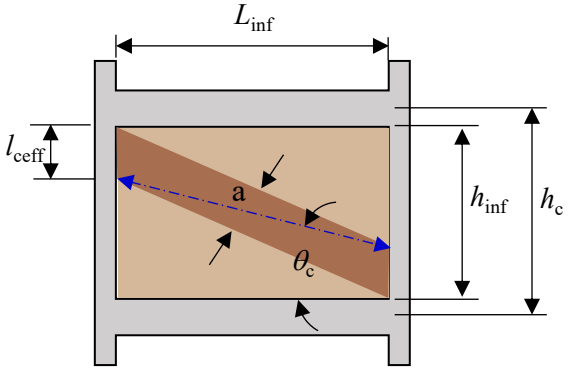

วิเคราะห์โครงสร้างและออกแบบชิ้นส่วนโครงสร้าง

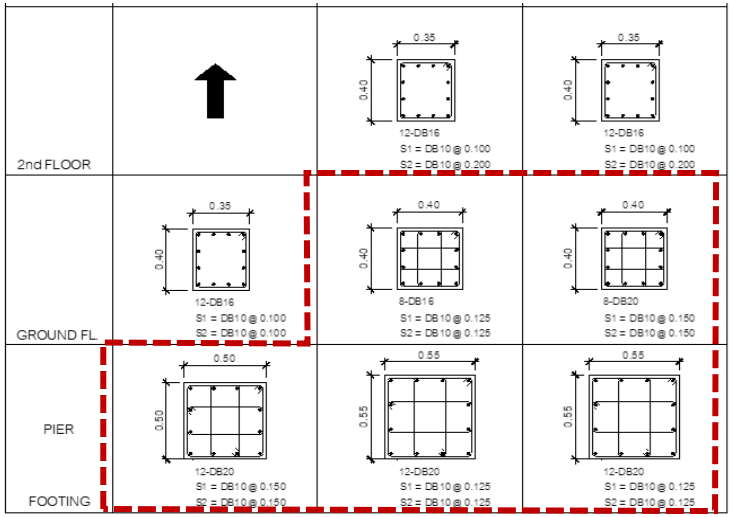
BARE FRAME ตาม มยผ. 1301/1302

ประเมินแรงเฉือนในเสาที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากผนังและทำการออกแบบให้มีกำลังต้านทานแรงเฉือนเพียงพอ

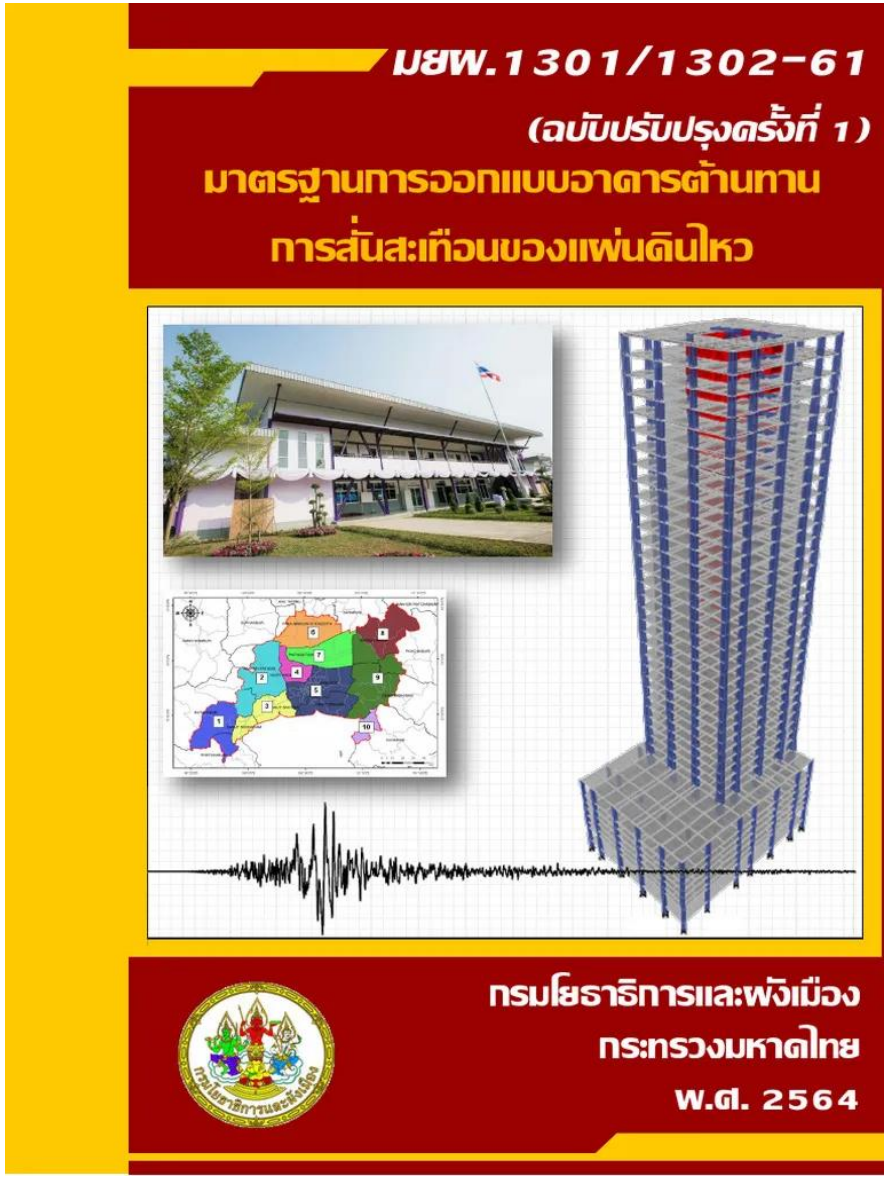

ได้ขนาดและเหล็กเสริมของเสาตอม่อและเสาชั้นที่ 1

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

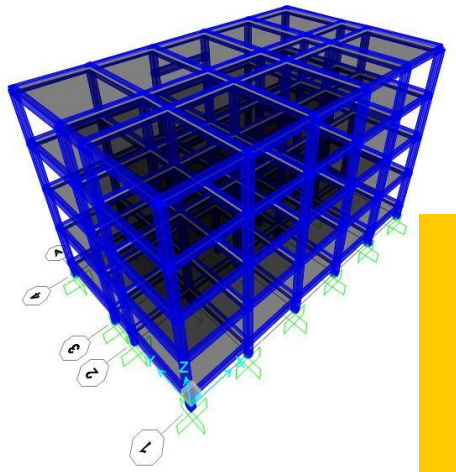
แนวทางการวิเคราะห์และออกแบบตาม มยผ. 1301/1302-64

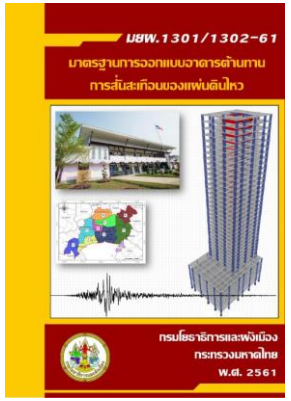
- ไม่พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อ และ ให้รายละเอียดเสาที่ติดกับผนัง
- พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อ โดยใช้ Equivalent Compression Strut Model
- การป้องกันรูปแบบการวิบัติที่เป็นอันตราย (ชั้นอ่อน และ เสาวิบัติจากแรงเฉือน)
  - วิธีการอย่างง่าย (Simplified Method)

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

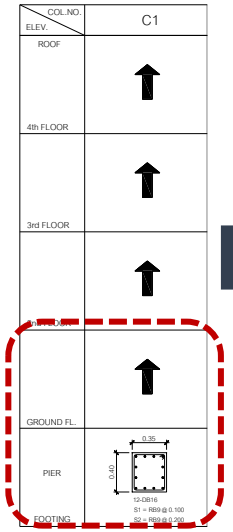
ขั้นตอนการออกแบบอาคารโดยพิจารณาผลของผนังอิฐก่อ (โดยวิธีการอย่างง่าย)

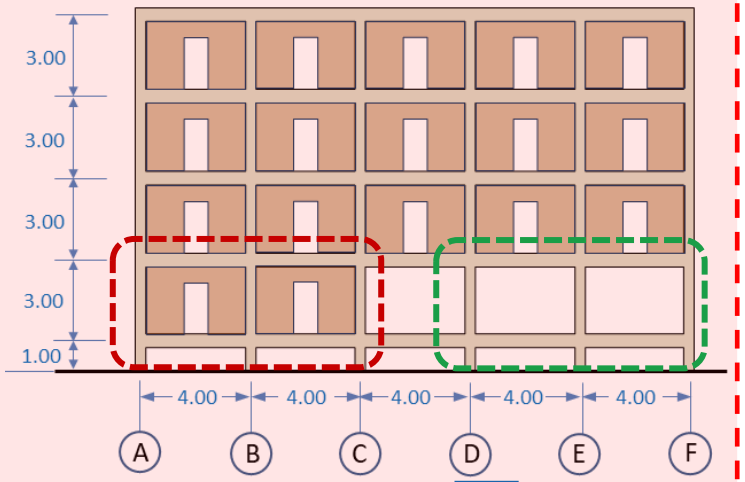

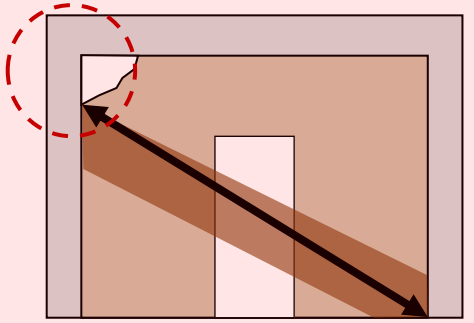

วิเคราะห์โครงสร้างและออกแบบชิ้นส่วนโครงสร้าง
BARE FRAME ตาม มยผ. 1301/1302

SECTION No. / BEAM No.	SECTION A (EXTERIOR)	SECTION B (MIDDLE)	SECTION C (INTERIOR)
B1	5-DB20 / RB9 @ 150 / 3-DB20	3-DB20 / RB9 @ 100 / 5-DB20	5-DB20 / RB9 @ 150 / 5-DB20
B2	3-DB12 / RB9 @ 150 / 2-DB12	2-DB12 / RB9 @ 100 / 3-DB12	3-DB12 / RB9 @ 150 / 3-DB12
B3	5-DB20 / RB9 @ 150 / 4-DB20	5-DB20 / RB9 @ 100 / 4-DB20	5-DB20 / RB9 @ 150 / 4-DB20
B4	5-DB20 / RB9 @ 150 / 5-DB20	5-DB20 / RB9 @ 100 / 5-DB20	5-DB20 / RB9 @ 150 / 5-DB20

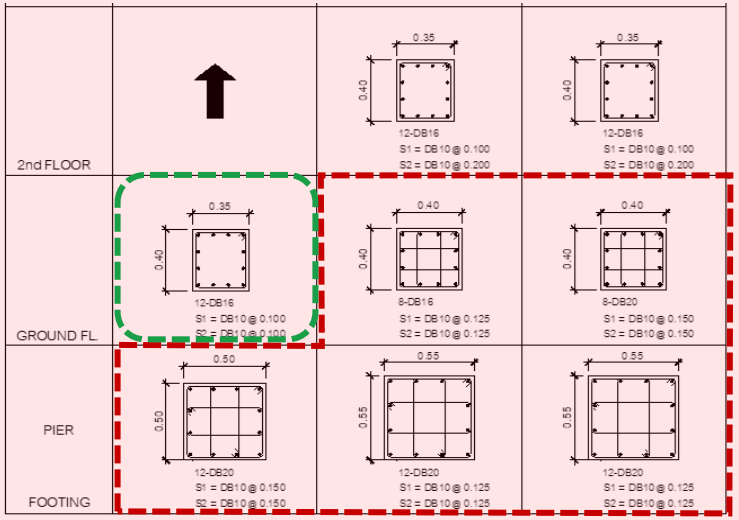

ทิศทางของแรงด้านข้าง

ประเมินแรงเฉือนในเสาที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากผนังและทำการออกแบบให้มีกำลังต้านทานแรงเฉือนเพียงพอ

ได้ขนาดและเหล็กเสริมของเสาตอม่อและเสาชั้นที่ 1

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

อิฐก่อในประเทศไทย

ผนังอิฐก่อ (พร้อมฉาบ)	คุณภาพของผนังอิฐก่อ (เมกะปาสกาล)	
	คุณภาพดี	คุณภาพทั่วไป
อิฐมอญ	ตามที่ระบุในมาตรฐาน มอก แต่ไม่น้อยกว่า 8 MPa	6 MPa
อิฐบล็อก	ตามที่ระบุในมาตรฐาน มอก แต่ไม่น้อยกว่า 8 MPa	6 MPa
อิฐมวลเบา	ตามที่ระบุในมาตรฐาน มอก หรือตามผู้ผลิต แต่ไม่น้อยกว่า 3.5 MPa	3 MPa

อิฐมอญทำมือ

อิฐมอญบากร่อง มอก

อิฐมอญ 2 รู

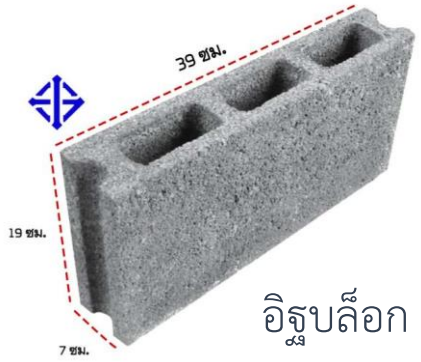
อิฐมวลเบา CLC

อิฐบล็อก 19 ซม.

อิฐบล็อกทั่วไป

อิฐบล็อก มอก 7 ซม.

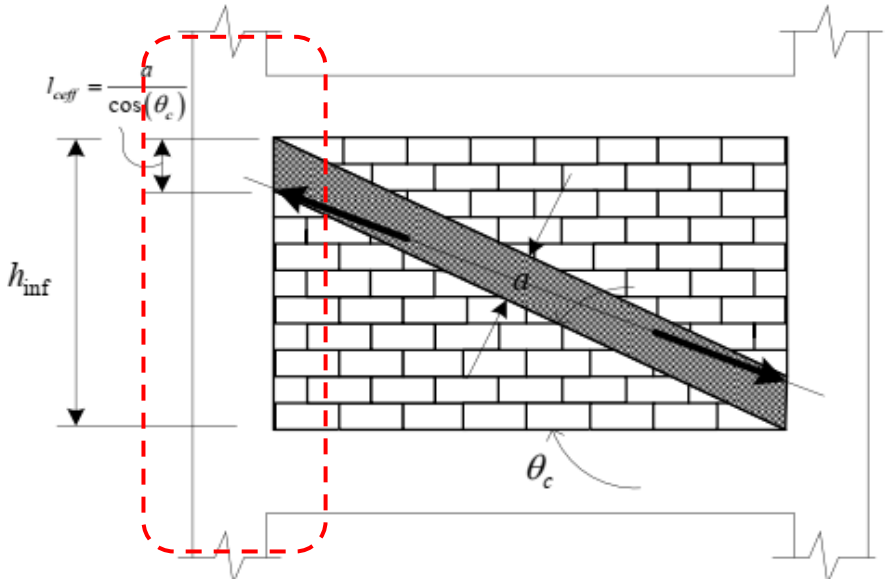

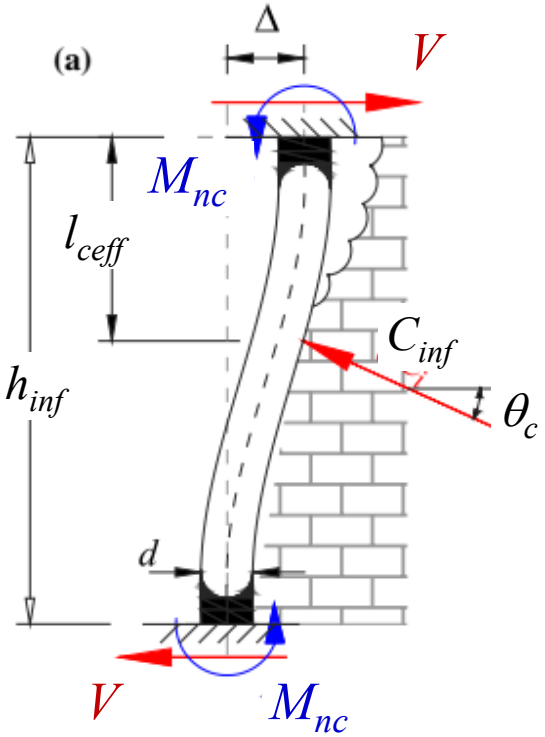
อิฐมวลเบา AAC

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

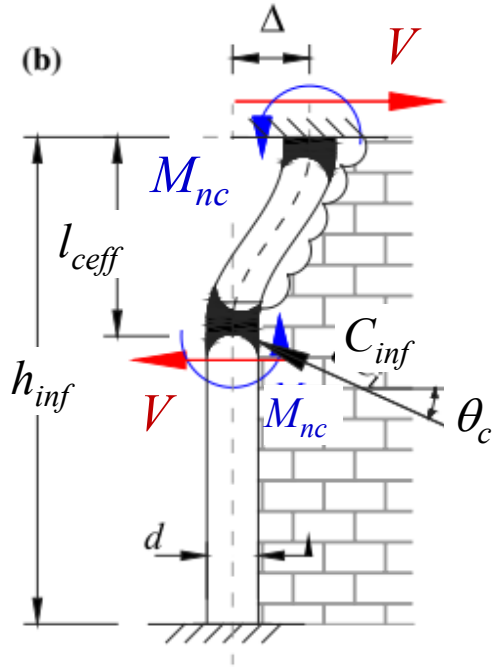
การคำนวณแรงเฉือนที่เกิดขึ้นในเสาเนื่องจากแรงดันของผนังอิฐ

$$V = \frac{2M_{nc}}{h_{\inf}} + \frac{C_{\inf}\cos\theta_c\left(h_{\inf} - l_{ceff}\right)}{h_{\inf}} \le \frac{2M_{nc}}{l_{ceff}}$$

Column-Infill Mechanism

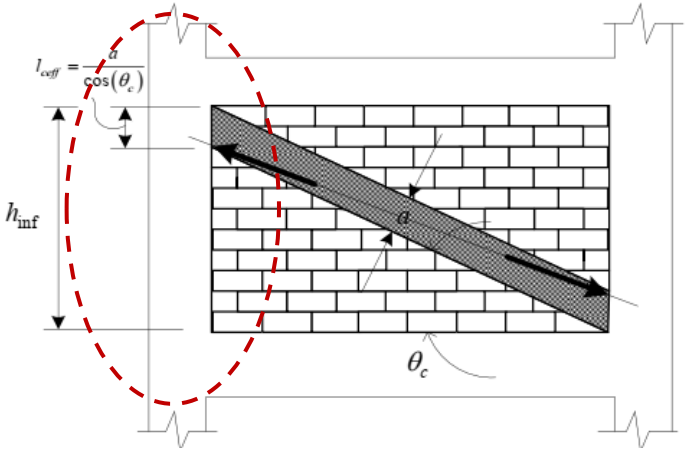

Column Mechanism

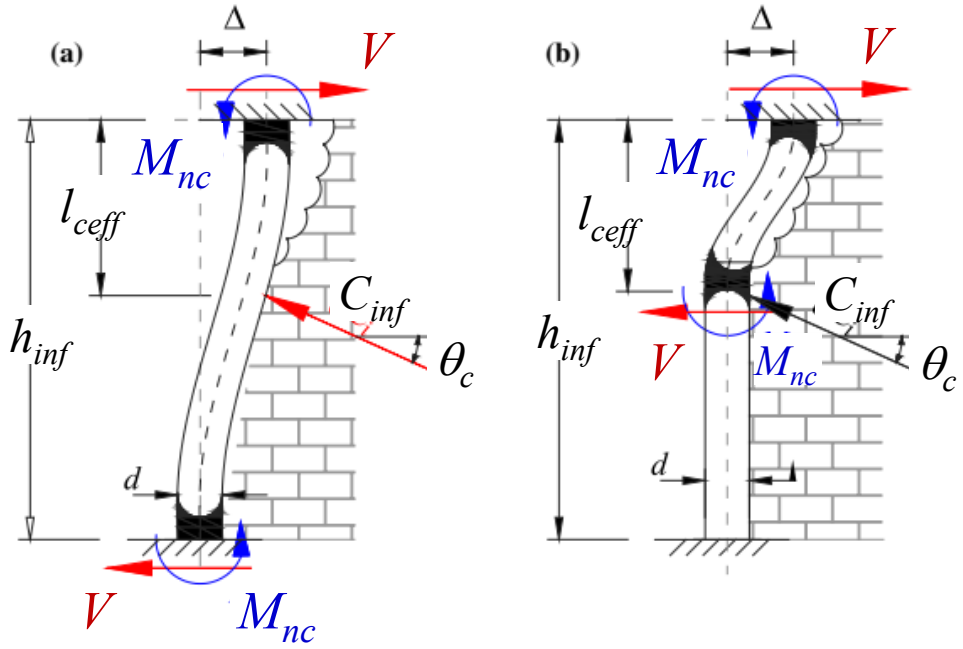
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

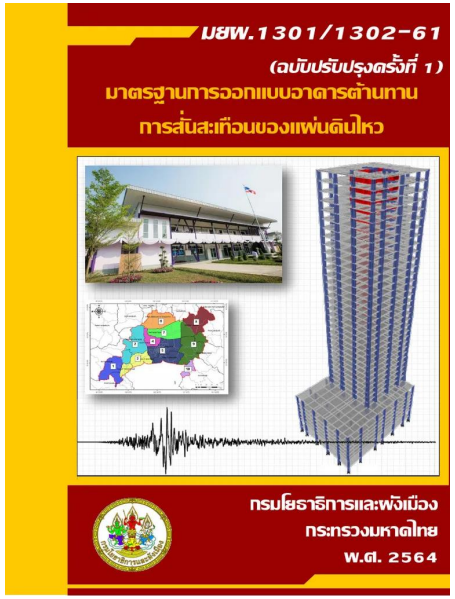
วิธีการอย่างง่าย: simplified method

คำนวณแรงเฉือนที่เกิดขึ้นในเสาเนื่องจากแรงดันของผนังอิฐ

$$V = \frac{2M_{nc} + C_{\inf}\cos(\theta_c)\left(h_{\inf} - l_{ceff}\right)}{h_{\inf}} \le \frac{2M_{nc}}{l_{ceff}}$$

มยผ. 1301/1302-64

ภาคผนวก ง

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

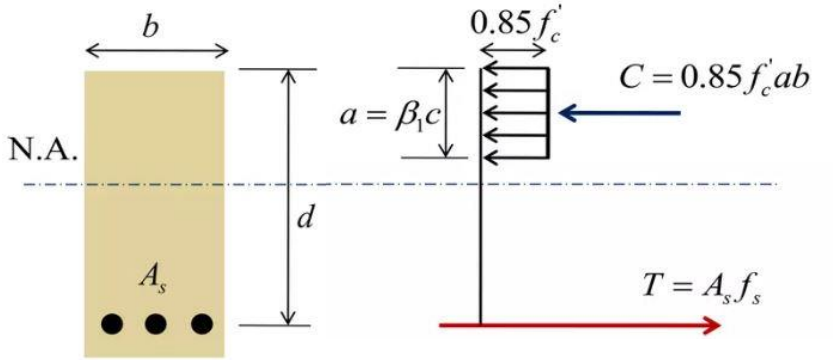
การคำนวณค่าแรงเฉือนที่เกิดขึ้นกับเสาชั้น 1

$$V = \frac{2M_n + C_{\inf}\cos(\theta_c)\left(h_{\inf} - l_{ceff}\right)}{h_{\inf}}$$

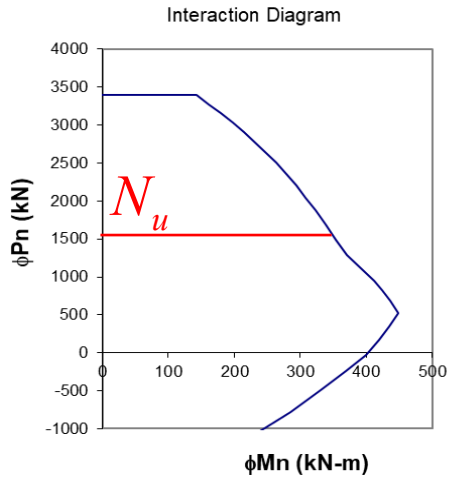
$$2M_n = M_{n,top} + M_{n,bottom}$$

$$M_{n,top} = \text{minimum}(\sum M_{n,b}, \sum M_{n,c})$$

$$M_{n,bottom} = \text{minimum}(\sum M_{n,b}, \sum M_{n,c})$$

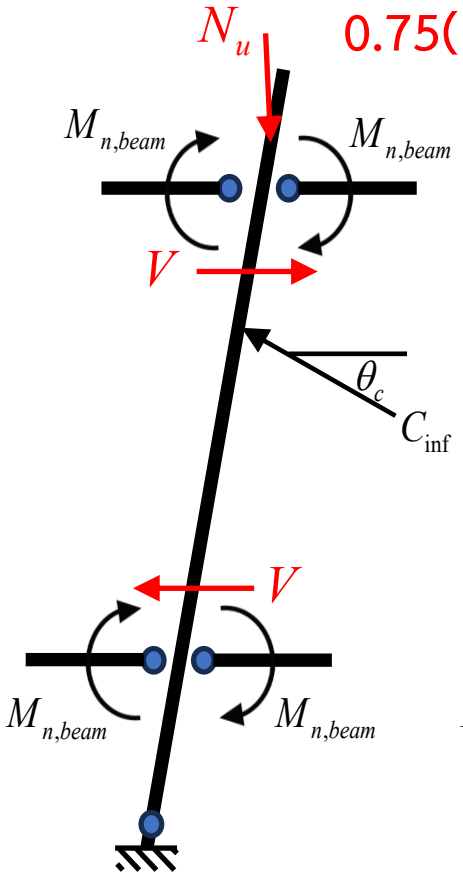

Moment of Beam

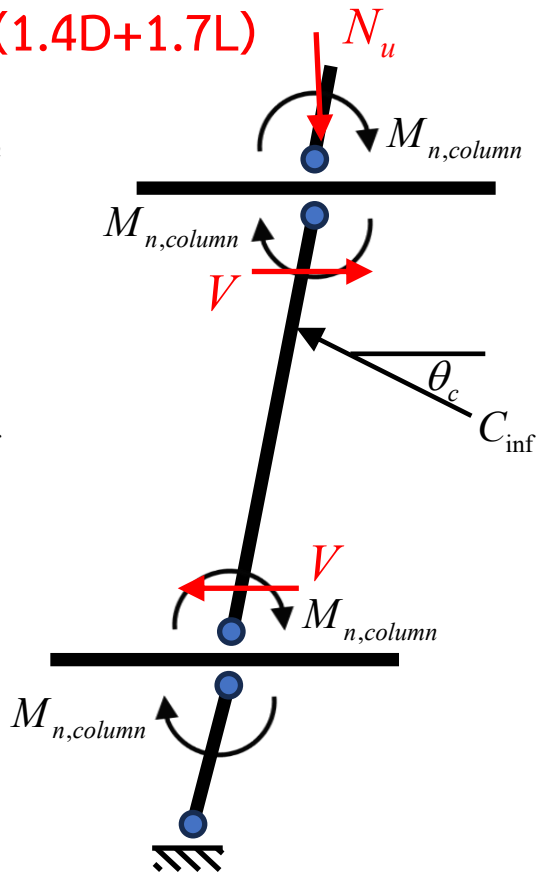

Moment of Column

มยผ.1301/1302 (2564)

Strong Column
Weak Beam

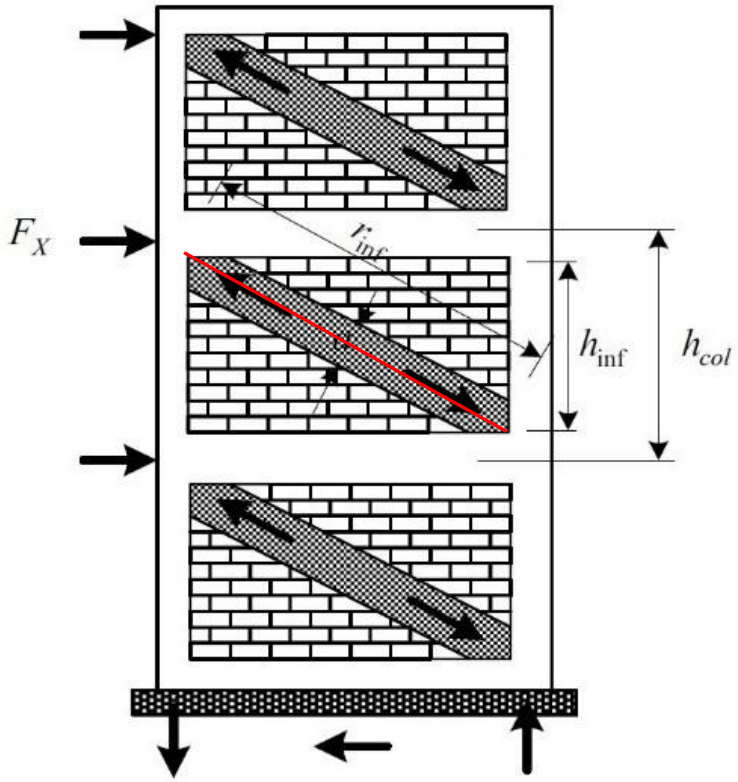

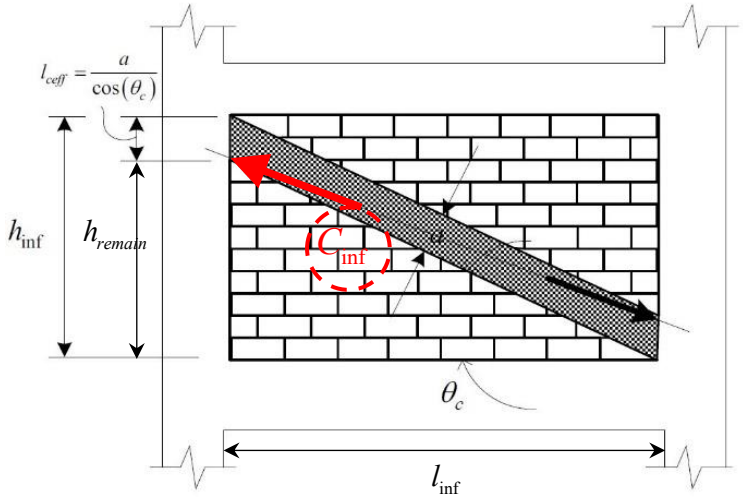

Strong Beam
Weak Column

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การคำนวณค่าแรงเฉือนที่เกิดขึ้นกับเสาชั้น 1

พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อ

$$a = 0.175\left(\lambda_1 h_{col}\right)^{-0.4} r_{inf}$$

$$\lambda_1 = \left[\frac{E_{me} t_{int} \sin(2\theta_{inf})}{4 E_{fe} I_{col} h_{inf}}\right]^{1/4}$$

$$C_{inf} = 0.7 t_{inf} a f_m'$$

มยผ.1301/1302 (2564)

$$V = \frac{2M_n + C_{inf}\cos(\theta_c)\left(h_{inf} - l_{ceff}\right)}{h_{inf}}$$

E_{me} = มอดูลัสของผนังอิฐก่อ $900f'_m$

t_{inf} = ความหนาของผนังอิฐก่อ

E_{fe} = มอดูลัสของเสา (คอนกรีต)

I_{col} = โมเมนต์ความเฉื่อยของเสา $bh^3/12$

h_{col} = *ความสูงระหว่างชั้นของโครงสร้าง*

r_{inf} = เส้นทแยงมุมของผนังอิฐก่อ

θ_c = มุมของของสตัดค้ำยันผนังอิฐก่อ

a = ความกว้างประสิทธิผลของสตัดค้ำยันผนังอิฐก่อ

h_{inf} = ความสูงของผนังอิฐก่อ

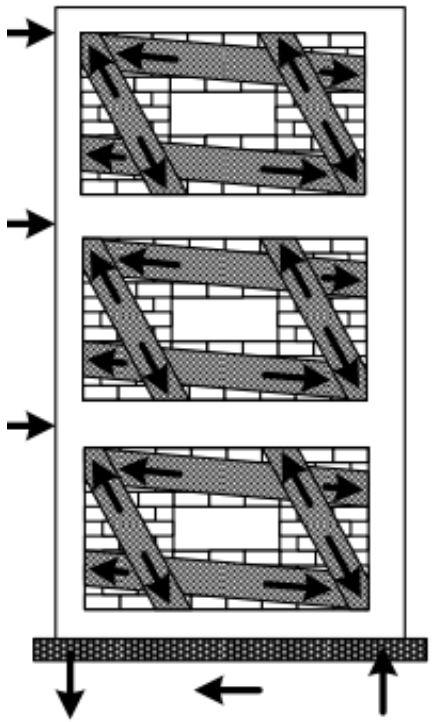
l_{inf} = ความกว้างของผนังอิฐก่อ

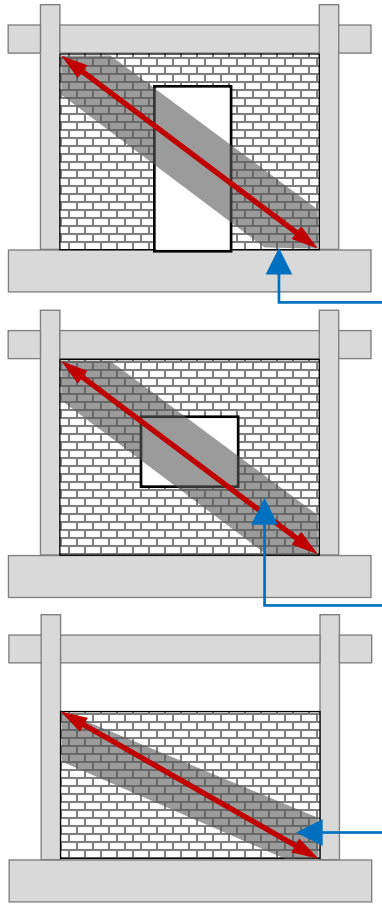
f'_m = กำลังรับแรงอัดของผนังอิฐก่อ

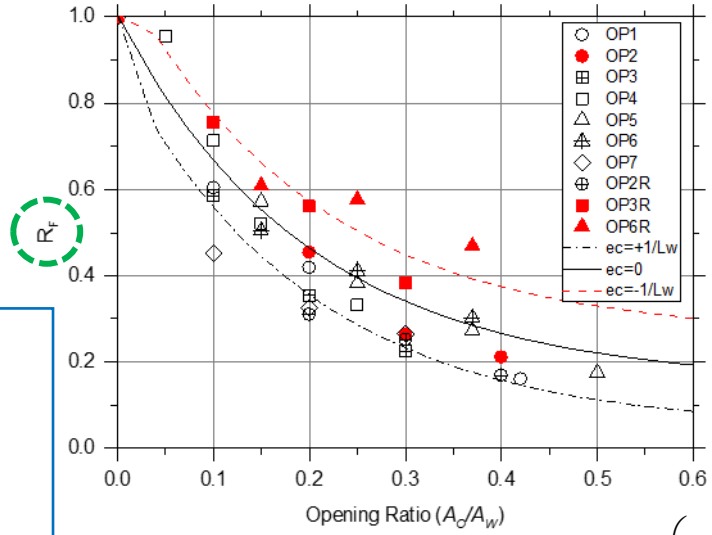
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การคำนวณค่าแรงเฉือนที่เกิดขึ้นกับเสาชั้น 1

แรงดันของผนังอิฐก่อที่มีช่องเปิดสำหรับประเมินแรงเฉือนในเสา

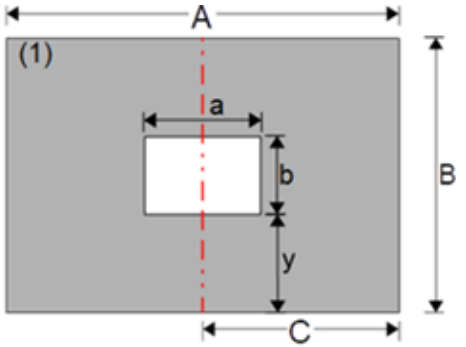

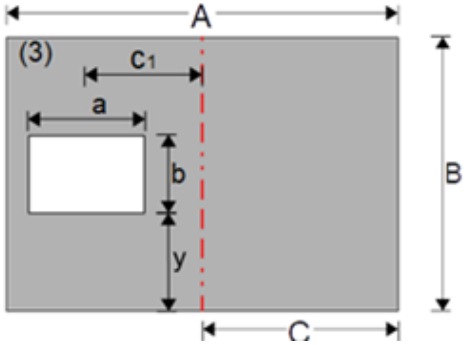

$$R_F = 0.15 - 0.4e_c + 0.85e^{\left(-5.02\left(A_o/A_w\right)\right)}$$

$$a = R_f 0.175\left(\lambda_1 h_{col}\right)^{-0.4} r_{\inf}$$

ตัวคูณลดกำลังของผนัง (REDUCTION FACTOR)

ไม่เยื้องศูนย์

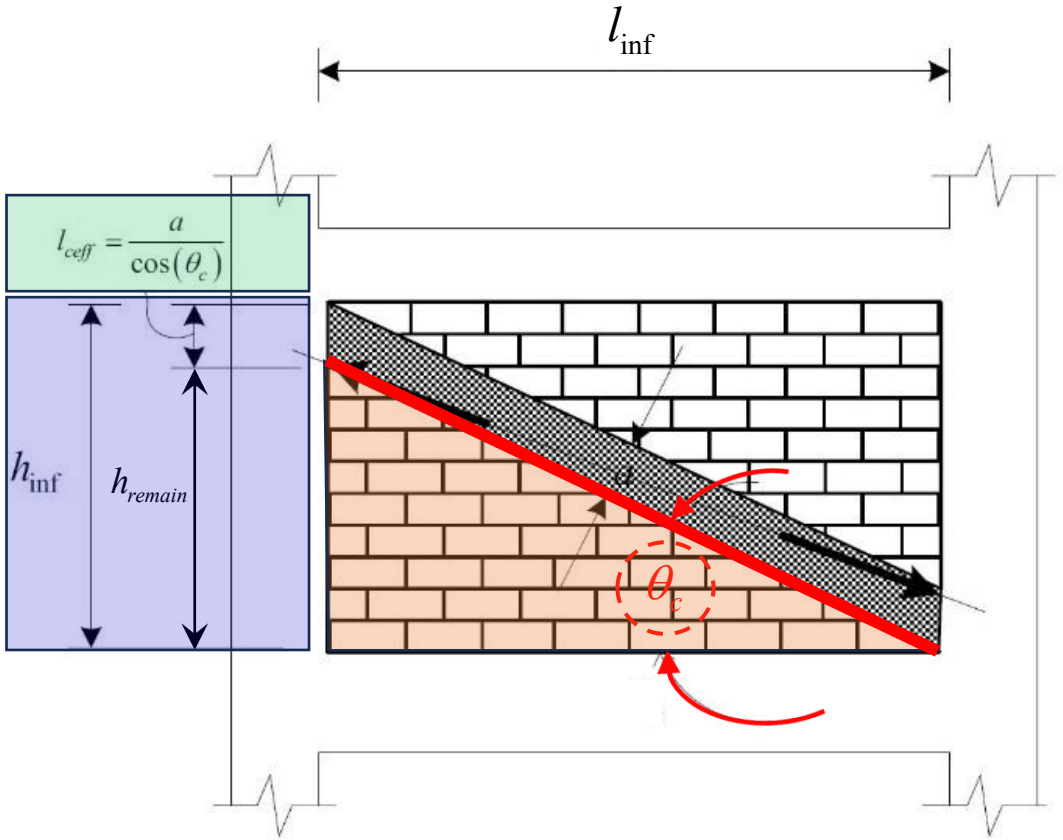

เยื้องศูนย์

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การคำนวณค่าแรงเฉือนที่เกิดขึ้นกับเสาชั้น 1

พิจารณาปฏิสัมพันธ์ระหว่างโครงอาคารและผนังอิฐก่อ

$$V = \frac{2M_n + C_{inf}\cos(\theta_c)\left(h_{inf} - l_{ceff}\right)}{h_{inf}}$$

ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ของผนังอิฐก่อ

$$h_{inf} = h_{remain} - l_{ceff} \qquad l_{ceff} = \frac{a}{\cos\theta_c} \qquad \tan\theta_c = \frac{h_{remain}}{l_{inf}}$$

แทนค่าและแก้สมการหาค่า θ_c

$$h_{inf} = l_{inf}\tan\theta_c - \frac{a}{\cos\theta_c}$$

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การคำนวณค่าแรงเฉือนที่เกิดขึ้นกับเสาชั้น 1

การคำนวณกำลังรับแรงเฉือนตาม วสท. และ ACI318-19

กำลังรับแรงเฉือนของคอนกรีต

$$V_C = \left[0.17\lambda\sqrt{f_c'} + \frac{N_u}{6A_g} \right] b_w d$$

กำลังรับแรงเฉือนของเหล็กปลอก

$$V_S = \frac{A_s f_y d}{s}$$

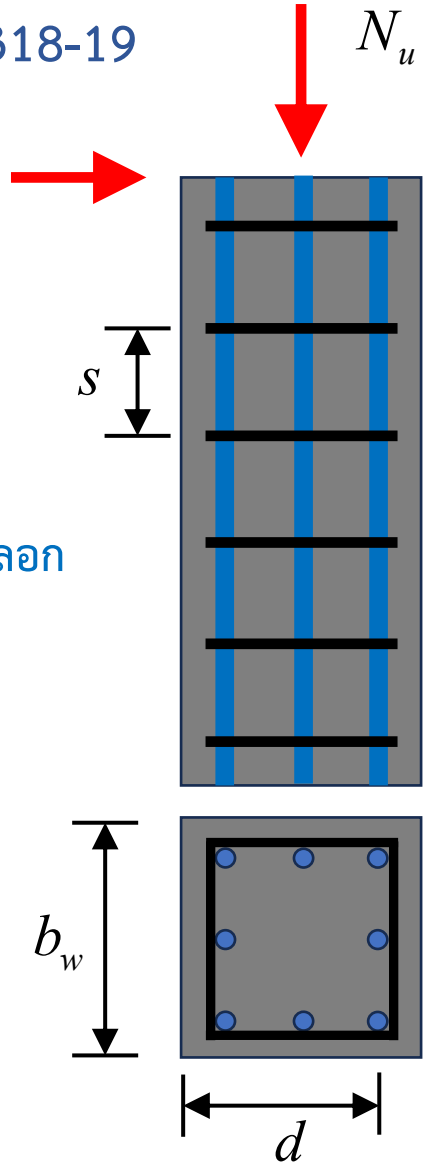
กำลังรับแรงเฉือนของเหล็กปลอก

$$V_n = V_c + V_s$$

$$\phi V_n = \phi V_c + \phi V_s$$

เงื่อนไขการใส่เหล็กปลอก

$$V_S \le 4V_C$$

หมายเหตุ

1. แรงอัดตามแนวแกนของเสา (N_u) ให้เป็น “บวก” แรงดึงตามแนวแกนของเสา (N_u) ให้เป็น “ลบ”
2. ค่า V_c ไม่ติดลบ

f'_c = กำลังรับแรงอัดของคอนกรีต

fy = กำลังรับแรงดึงของเหล็ก ณ จุดคราก

N_u = แรงกดตามแนวแกนของเสา

A_g = พื้นที่หน้าตัดเสา

A_s = พื้นที่หน้าเหล็กปลอก

d = ความลึกประสิทธิผลของเสา

b_w = ความกว้างเสา

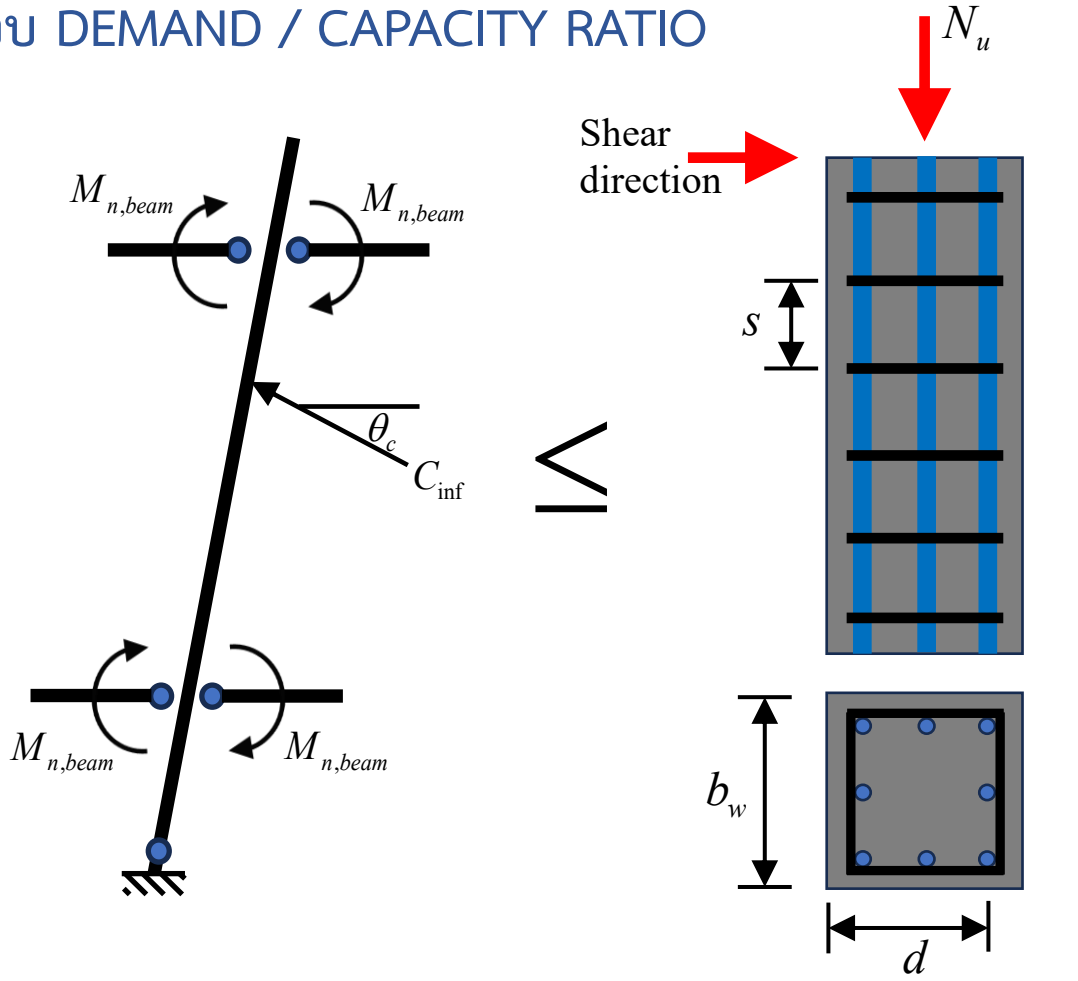
s = ระยะห่างเหล็กปลอก

ϕ = ตัวคูณลดค่ากำลังรับแรงเฉือน 0.85

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การคำนวณค่าแรงเฉือนที่เกิดขึ้นกับเสาชั้น 1

การตรวจสอบ DEMAND / CAPACITY RATIO

Shear Demand

Shear Capacity

COL.NO. / ELEV.	C1	C2	C3
ROOF	↑	↑	↑
4th FLOOR	↑	↑	↑
3rd FLOOR	↑	↑	↑
2nd FLOOR	↑	0.35 × 0.40 12-DB16 S1 = DB10 @ 0.100 S2 = DB10 @ 0.200	0.35 × 0.40 12-DB16 S1 = DB10 @ 0.100 S2 = DB10 @ 0.200
GROUND FL	0.35 × 0.40 12-DB16 S1 = DB10 @ 0.100 S2 = DB10 @ 0.100	0.40 × 0.40 8-DB16 S1 = DB10 @ 0.125 S2 = DB10 @ 0.125	0.40 × 0.40 8-DB20 S1 = DB10 @ 0.150 S2 = DB10 @ 0.150
PIER FOOTING	0.50 × 0.50 12-DB20 S1 = DB10 @ 0.150 S2 = DB10 @ 0.150	0.55 × 0.55 12-DB20 S1 = DB10 @ 0.125 S2 = DB10 @ 0.125	0.55 × 0.55 12-DB20 S1 = DB10 @ 0.125 S2 = DB10 @ 0.125

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การป้องกันรูปแบบการวิบัติที่เป็นอันตราย (การวิบัติแบบชั้นอ่อน)

กำลังรับแรงรวมของเสาในชั้นที่คาดว่าจะเกิดชั้นอ่อน

$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

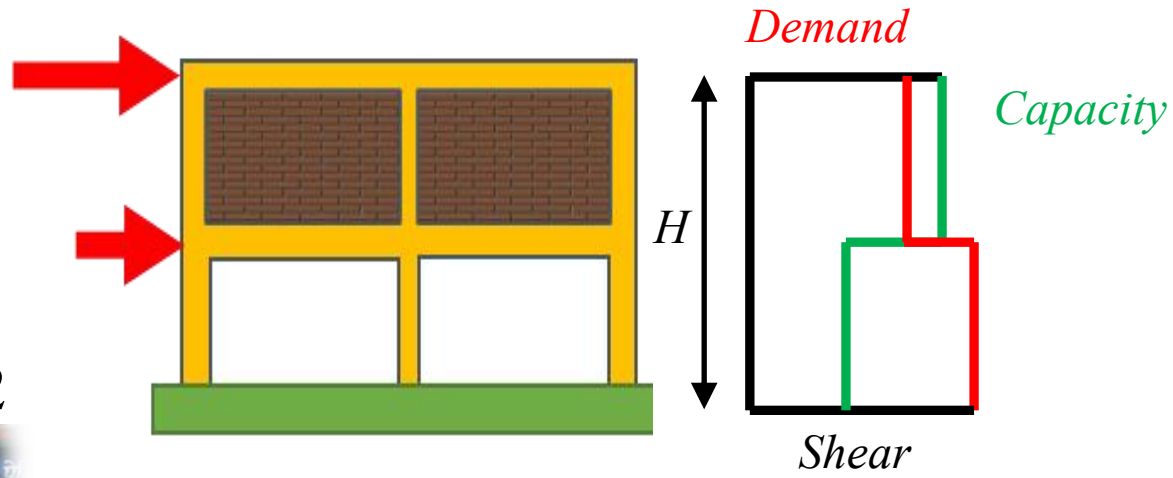
M_p = กำลังต้านทานการดัดของเสา

h_{col} = ความสูงของชั้นที่พิจารณา

$V_{R=2}$ = แรงเฉือนออกแบบในชั้นที่พิจารณา โดยใช้ค่า $R = 2$

ความไม่สม่ำเสมอทางโครงสร้างในแนวดิ่ง

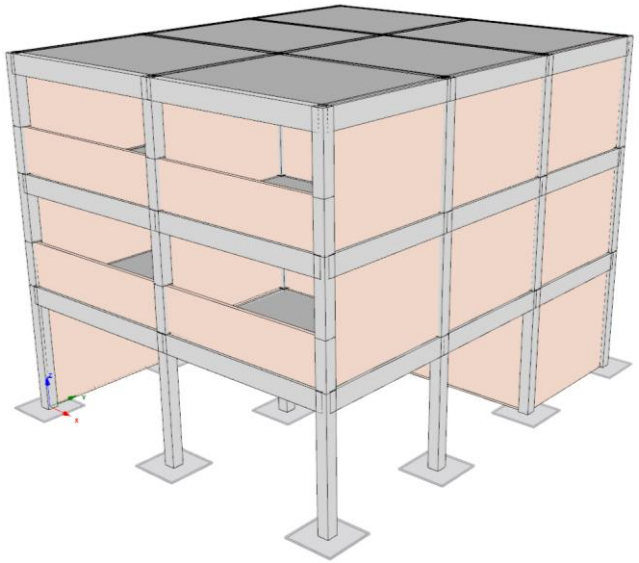

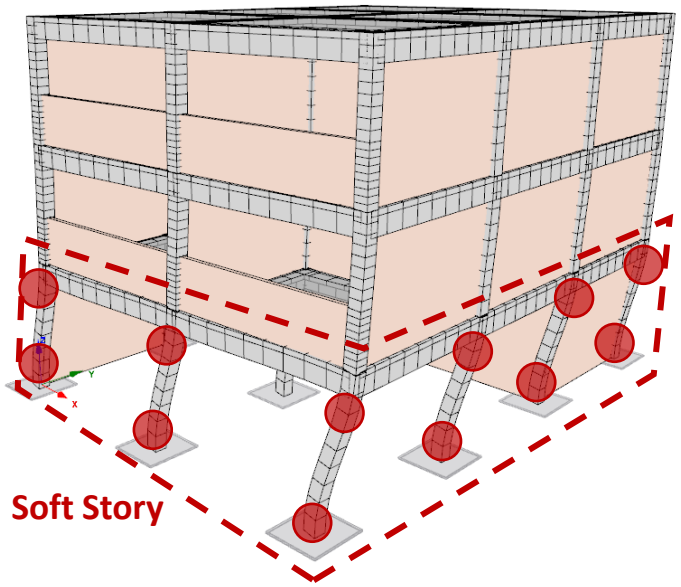

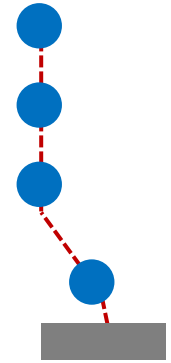

การเคลื่อนตัวสัมพัทธ์ระหว่างชั้นมีค่ามากในชั้นใดชั้นที่ไม่มีผนัง

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การป้องกันรูปแบบการวิบัติที่เป็นอันตราย (การวิบัติแบบชั้นอ่อน)

การเคลื่อนตัวสัมพัทธ์ระหว่างชั้นมีค่ามากในชั้นใดชั้นที่ไม่มีผนัง

กำลังรับแรงรวมของเสาในชั้นที่คาดว่าจะเกิดชั้นอ่อน

$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

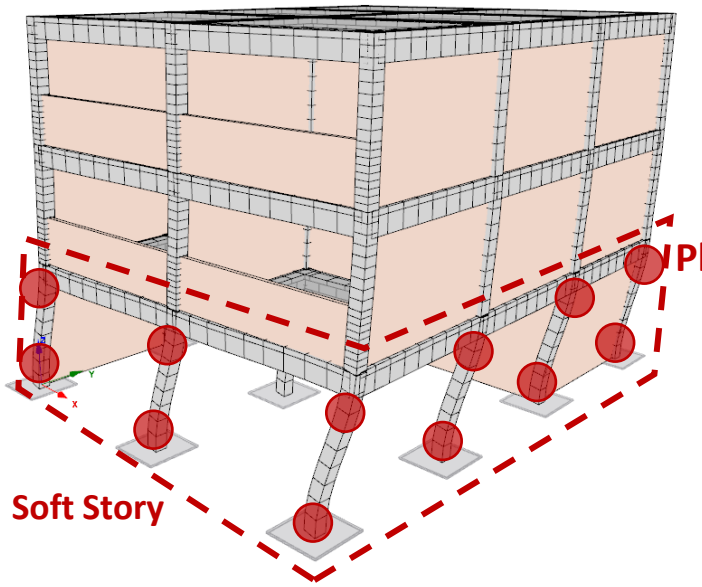
M_p = กำลังต้านทานการดัดของเสา

h_{col} = ความสูงของชั้นที่พิจารณา

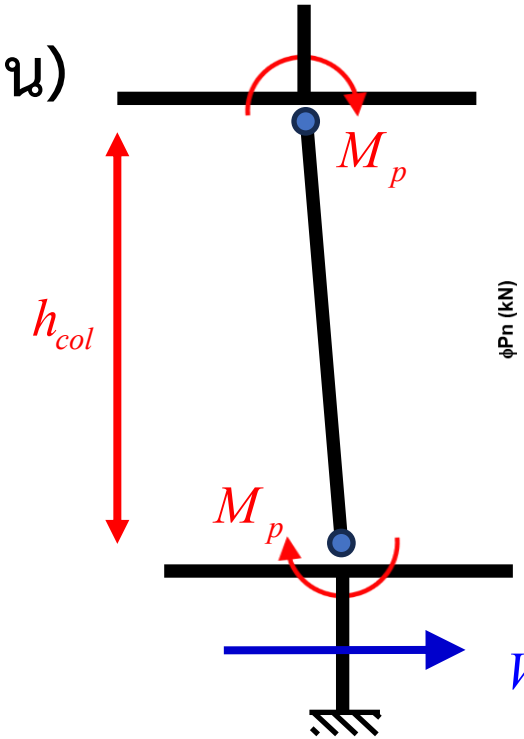
$V_{R=2}$ = แรงเฉือนออกแบบในชั้นที่พิจารณา โดยใช้ค่า $R = 2$

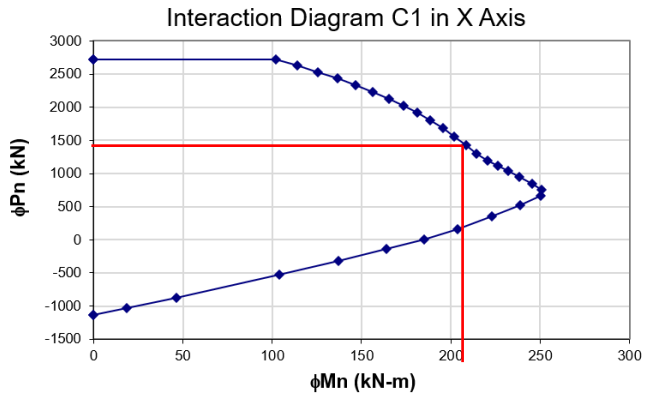
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การป้องกันรูปแบบการวิบัติที่เป็นอันตราย (ชั้นอ่อน)

การเคลื่อนตัวสัมพัทธ์ระหว่างชั้นมีค่ามากในชั้นใดชั้นที่ไม่มีผนัง

กำลังรับแรงรวมของเสาในชั้นที่คาดว่าจะเกิดชั้นอ่อน

$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

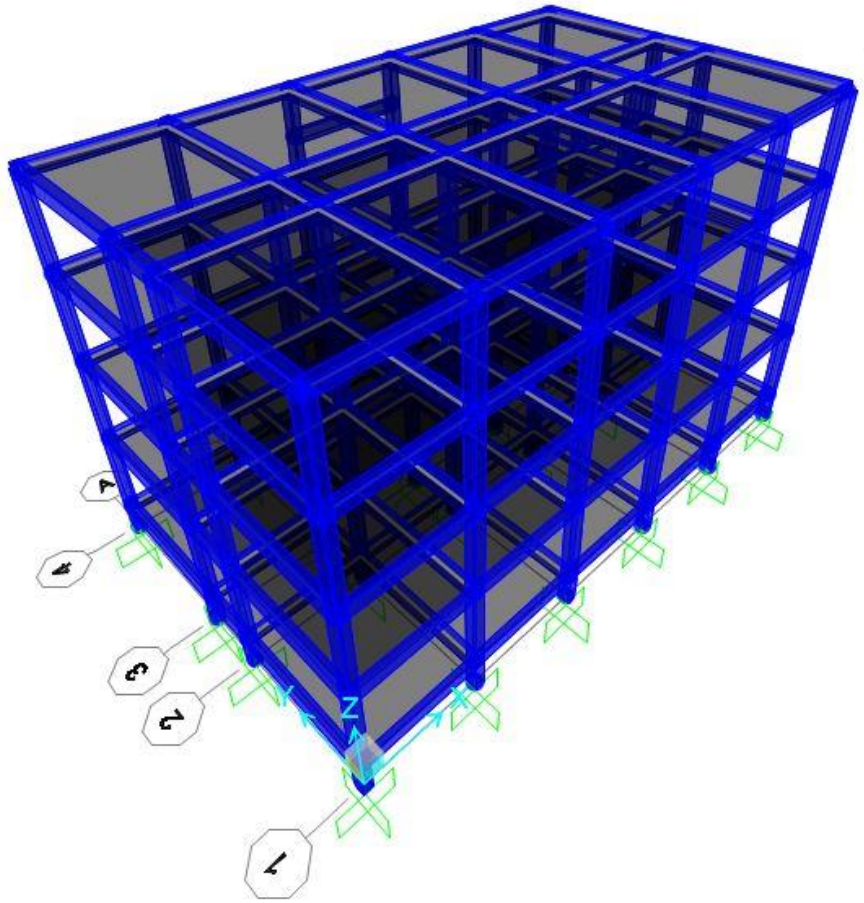
M_p = กำลังต้านทานการดัดของเสา

h_{col} = ความสูงของเสาชั้นที่พิจารณา

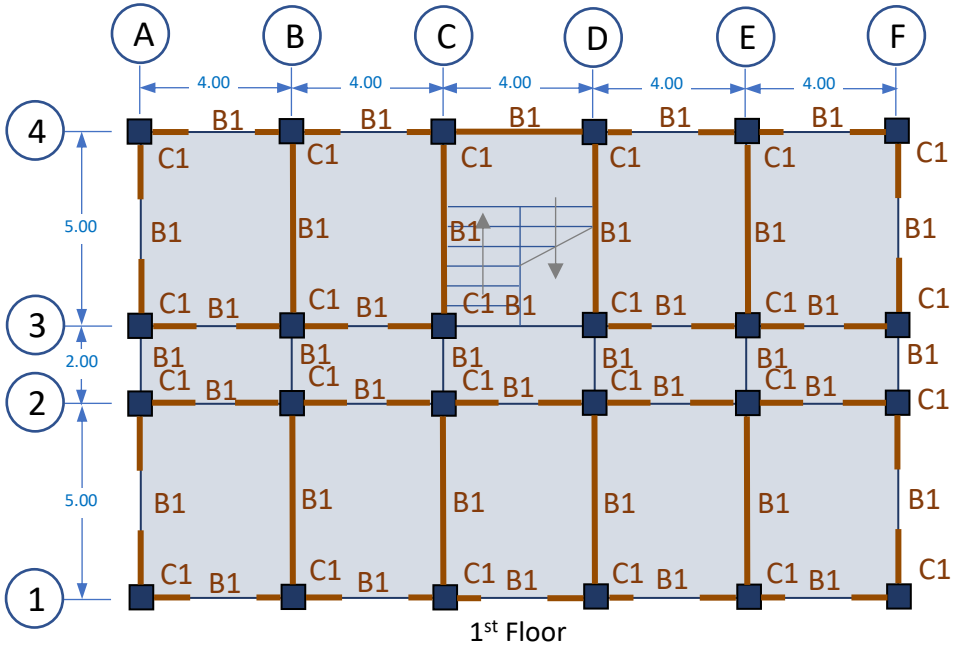
$V_{R=2}$ = แรงเฉือนออกแบบในชั้นที่พิจารณา โดยใช้ค่า $R = 2$

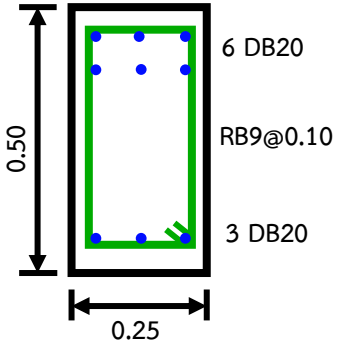
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

ตัวอย่างการออกแบบป้องกันเสาเสายหายจากแรงเฉือน ของอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

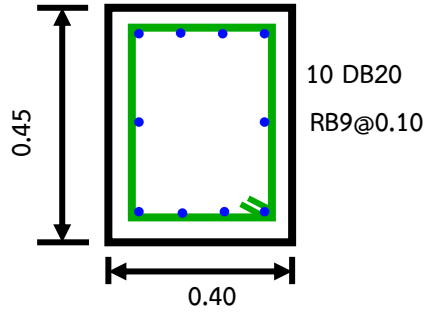

อาคารอพาร์ทเม้นท์ 4 ชั้น ออกแบบต้านทานแผ่นดินไหว ตามมาตรฐาน มยผ. 1301/1302 (2564) ที่เชียงใหม่

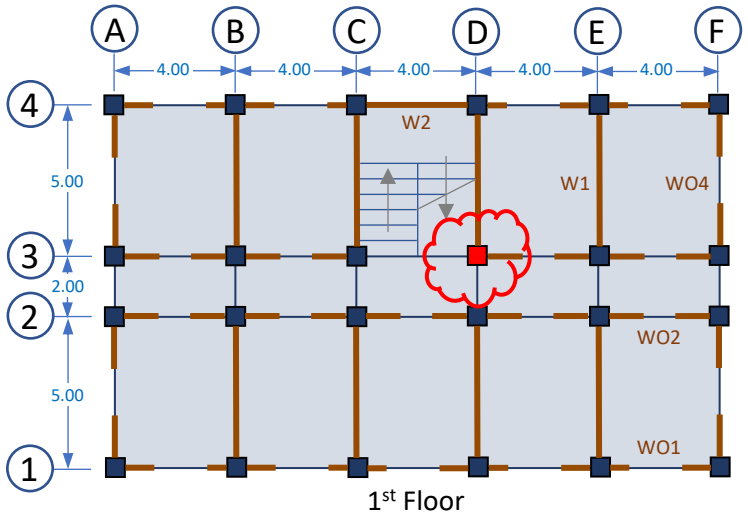

B1

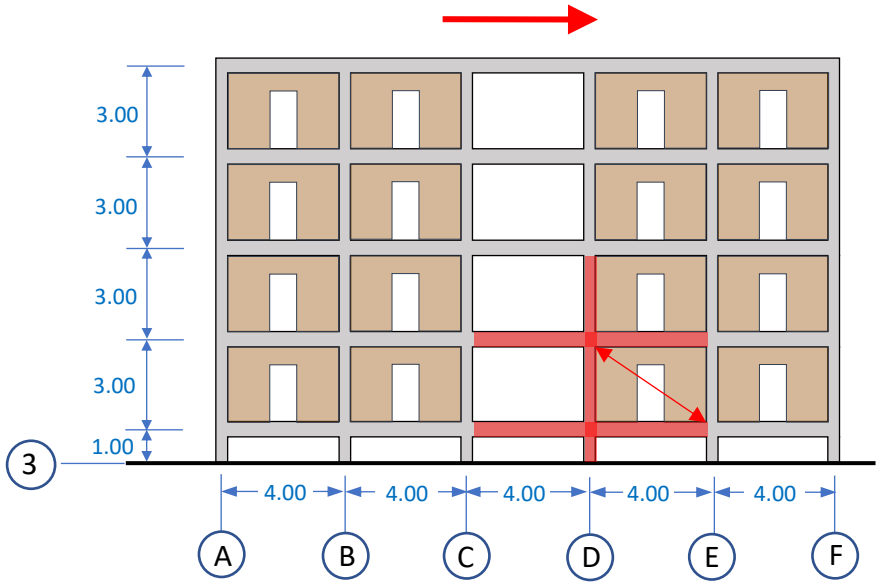

C1

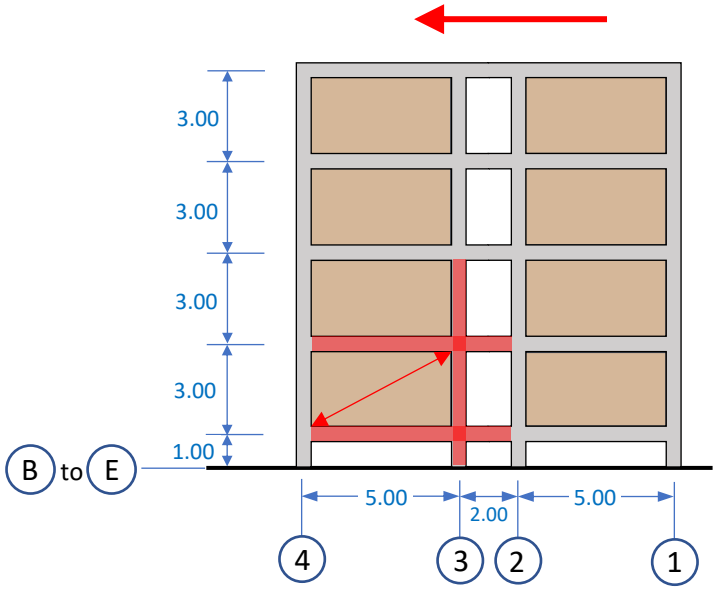
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

ออกแบบป้องกันแรงเฉือนเนื่องจากผนังอิฐก่อ เสาต้น 3 - D

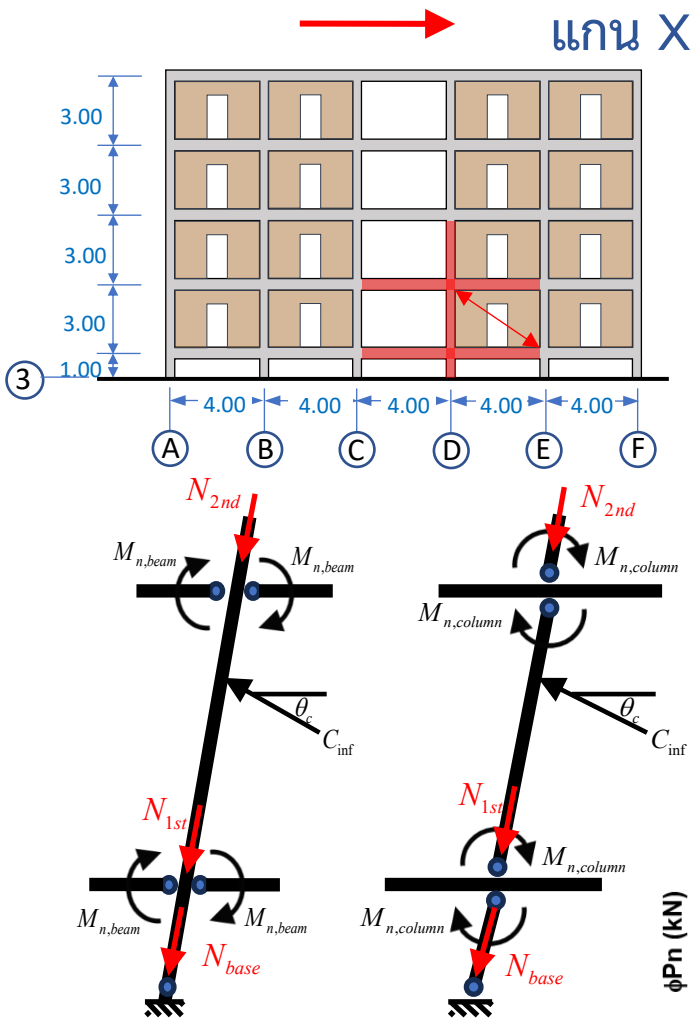

แกน X

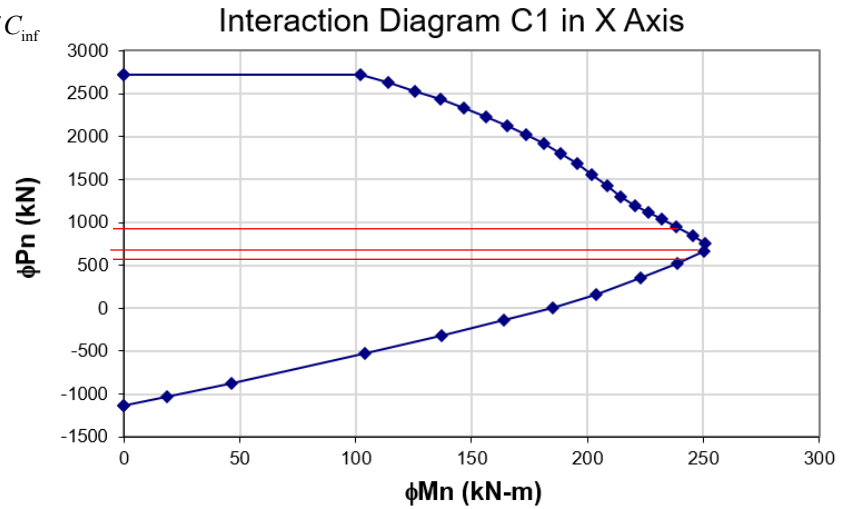

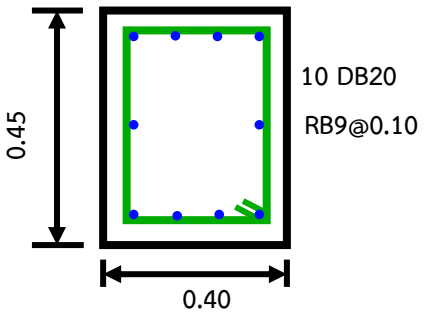

แกน Y

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

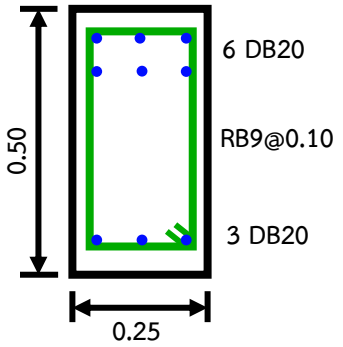

	Axial Load (kN) 0.75(1.4D+1.7L)	Left Beam (kN-m) -Mn +Mn	Right Beam (kN-m) -Mn +Mn	Column Moment (kN-m)
2nd Floor	520.62	-282.71 +154.65	-282.71 +154.65	240.56
1st Floor	707.01	-282.71 +154.65	-282.71 +154.65	246.85
Base	870.76	-	-	235.49

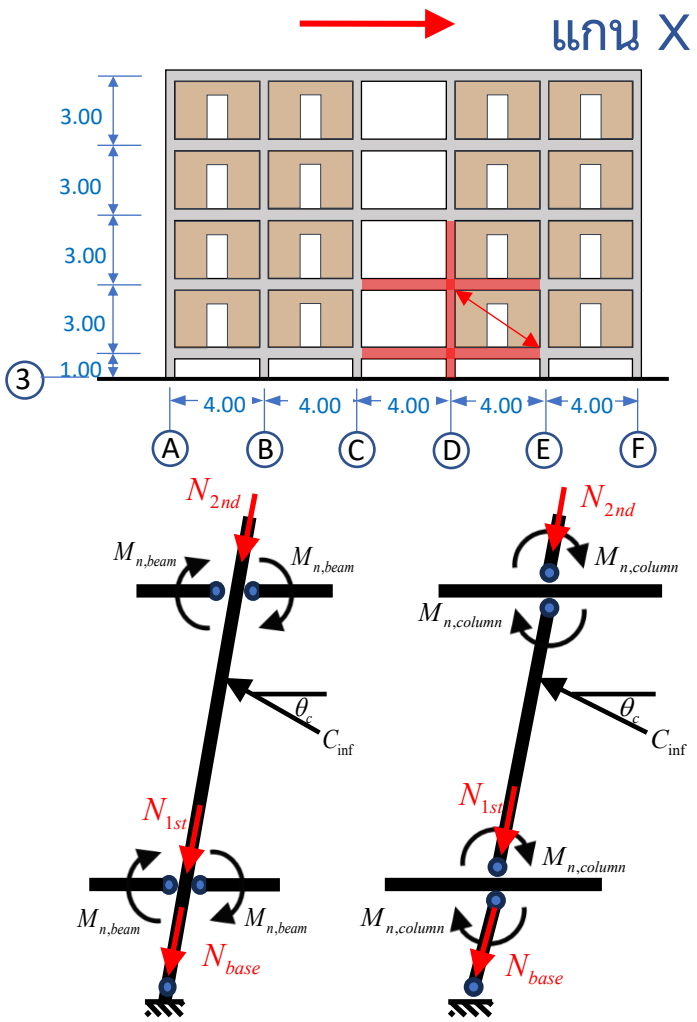

C1

B1

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

	Axial Load (kN) 0.75(1.4D+1.7L)	Left Beam (kN-m) -Mn +Mn	Right Beam (kN-m) -Mn +Mn	Column Moment (kN-m)
2nd Floor	520.62	-282.71 +154.65	-282.71 +154.65	240.56
1st Floor	707.01	-282.71 +154.65	-282.71 +154.65	246.85
Base	870.76	-	-	235.49

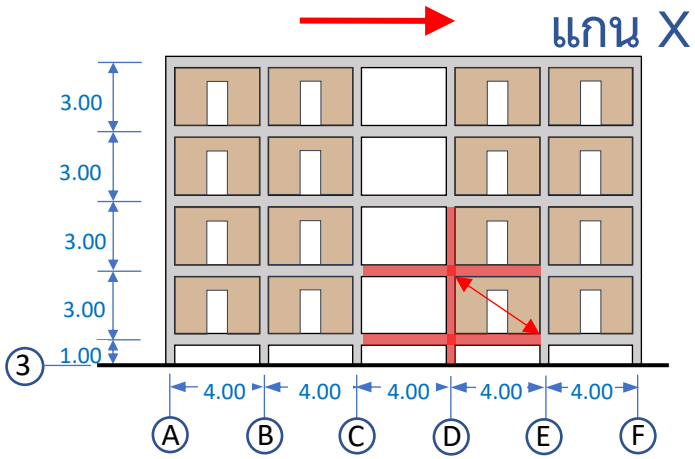
$$\sum M_{n,beam,top} = 154.65 + 282.71 = 437.36kN - m$$
$$\sum M_{n,column,top} = 240.56 + 246.85 = 487.41kN - m$$

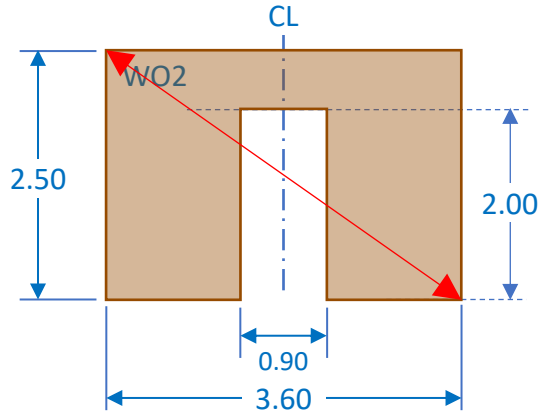
$$Average M_{n,\min} = \frac{437.36}{2} = 218.68kN - m$$

$$\sum M_{n,beam,top} = 154.65 + 282.71 = 437.36kN - m$$
$$\sum M_{n,column,top} = 246.85 + 235.49 = 482.34kN - m$$

$$Average M_{n,\min} = \frac{437.36}{2} = 218.68kN - m$$

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

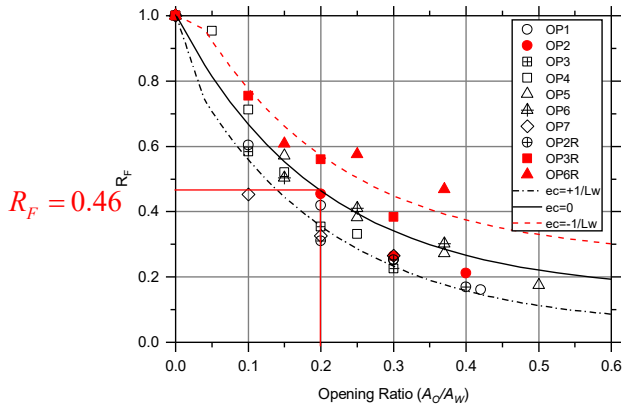

$$A_o = 2.00 \times 0.90 = 1.80 m^2$$

$$A_w = 2.50 \times 3.60 = 9 m^2$$

$$V = \frac{2M_n + C_{\inf}\cos(\theta_c)\left(h_{\inf} - l_{ceff}\right)}{h_{\inf}}$$

$R_F = 0.46$

$$A_o / A_w = 0.2$$

$$R_F = 0.15 - 0.4e_c + 0.85e^{\left(-5.02\left(A_o/A_w\right)\right)}$$

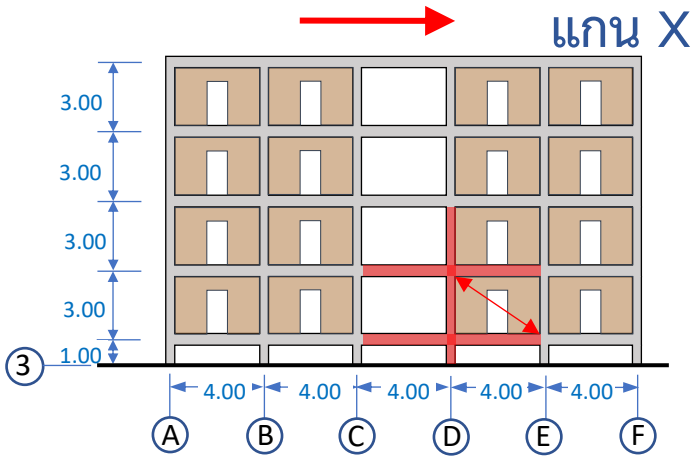
$$e_c = 0$$

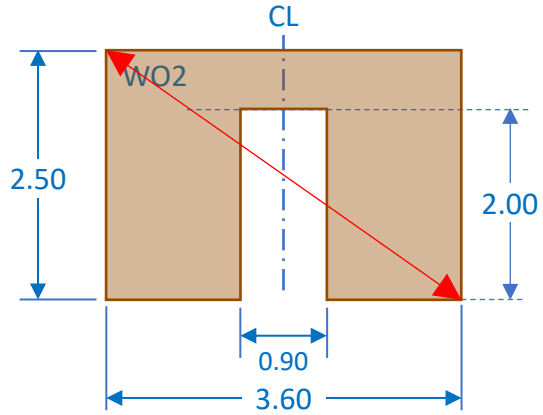
$$R_F = 0.46$$

$$\theta_{\inf} = \tan^{-1}\frac{h_{\inf}}{l_{\inf}}$$

ตัวแปร	ผนังอิฐที่ 1
กำลังรับแรงอัดของอิฐ (MPa), f'_m	6
มอดูลัสของผนังอิฐก่อ (MPa), E_{me}	5400
ความหนาผนังอิฐก่อ (mm), t_{inf}	100
ความสูงโครงสร้าง (mm), h_{col}	3000
ความกว้างโครงสร้าง (mm), l	4000
ความสูงผนังอิฐก่อ (mm), h_{inf}	2500
ความกว้างผนังอิฐก่อ (mm), l_{inf}	3600
เส้นทะแยงมุมของผนังอิฐก่อ (mm), r_{inf}	4383
ค่าคูณลดกำลังผนังอิฐก่อ R_F	0.46
มุมทแยงของผนังอิฐก่อ (rad) θ_{inf}	0.62
มอดูลัสของเสา (MPa), E_{fe}	23025
โมเมนต์ความเฉื่อย (mm^4), I	240000

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

$$A_o = 2.00 \times 0.90 = 1.80 m^2$$

$$A_w = 2.50 \times 3.60 = 9 m^2$$

$$\lambda_1 = \left[\frac{E_{me} t_{\text{int}} \sin(2\theta_{\text{inf}})}{4 E_{fe} I_{col} h_{\text{inf}}} \right]^{1/4}$$

$$a = Rf\, 0.175 \left(\lambda_1 h_{col}\right)^{-0.4} r_{\text{inf}}$$

$$C_{\text{inf}} = 0.7 t_{\text{inf}} a f_m^{'}$$

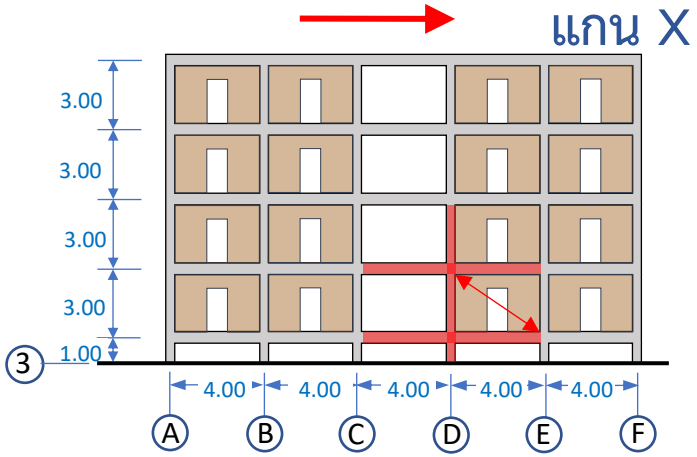
$$h_{\text{inf}} = l_{\text{inf}} \tan\theta_c - \frac{a}{\cos\theta_c}$$

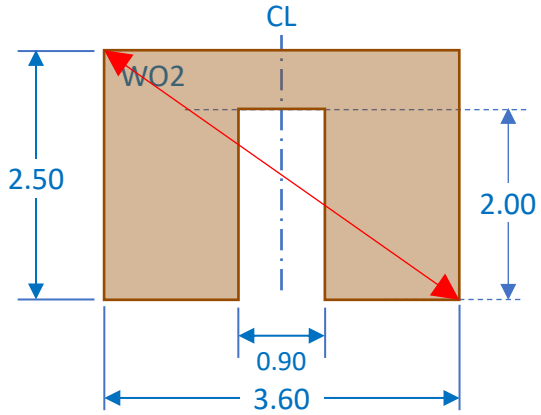
$$l_{ceff} = \frac{a}{\cos\theta_c}$$

$$V = \frac{2M_n + C_{\text{inf}} \cos(\theta_c)\left(h_{\text{inf}} - l_{ceff}\right)}{h_{\text{inf}}}$$

ตัวแปร	ผนังอิฐที่ 1
λ_1 (1/mm)	0.0098
R_f	0.46
a (mm)	91
C_{inf} (mm)	38.32
θ_c (rad)	0.628
l_{ceff} (mm)	113

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

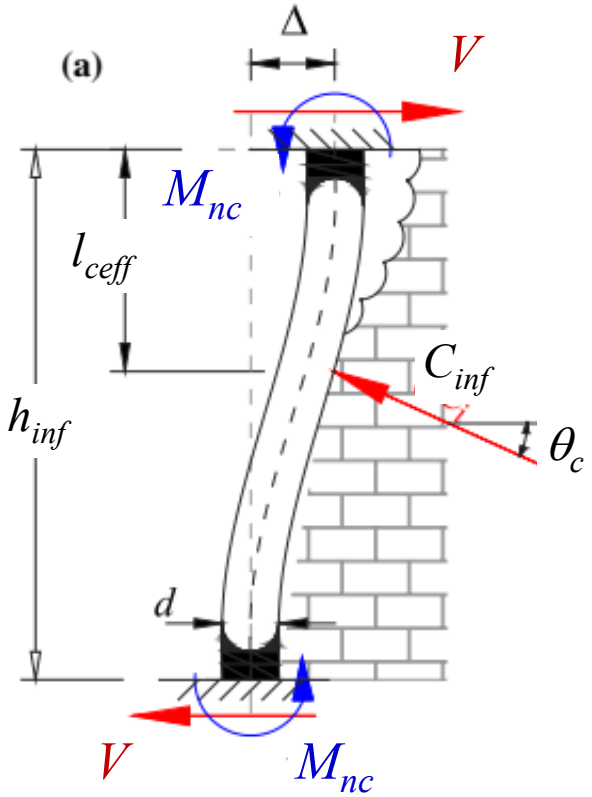

$$A_o = 2.00 \times 0.90 = 1.80 m^2$$

$$A_w = 2.50 \times 3.60 = 9 m^2$$

$$V = \frac{2M_n + C_{\inf}\cos(\theta_c)(h_{\inf} - l_{ceff})}{h_{\inf}}$$

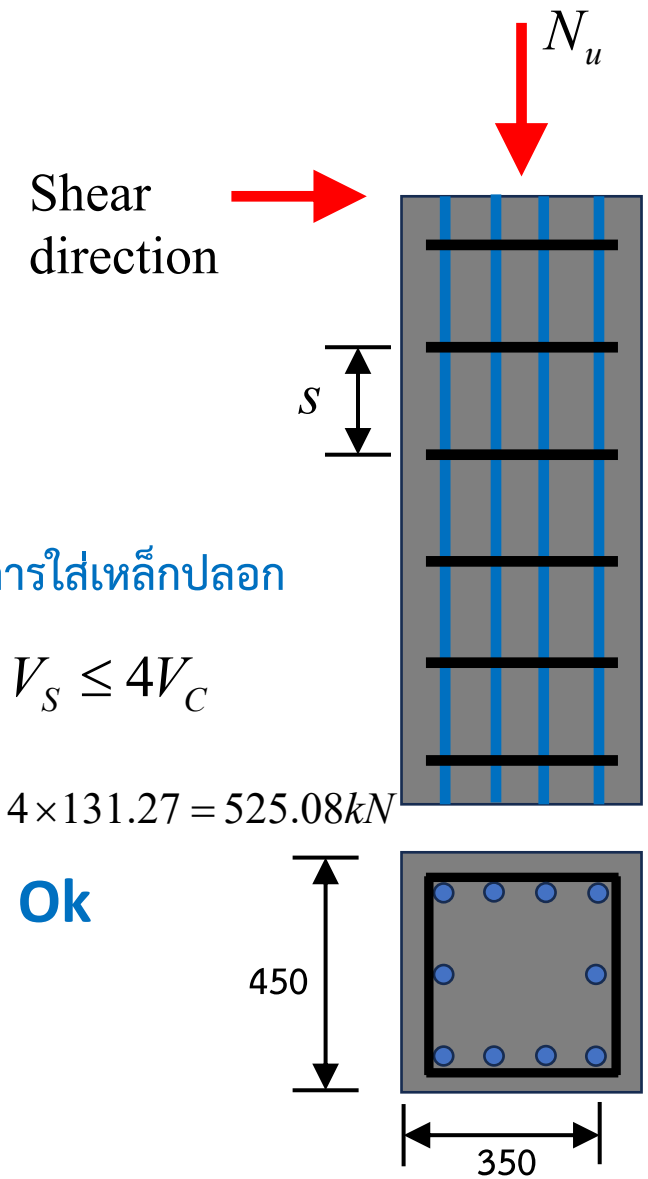

ตัวแปร	ผนังอิฐที่ 1
M_n (kN-m)	218.68
C_{inf} (kN)	38.32
θ_c (rad)	0.628
ความสูงผนังอิฐก่อ (mm), h_{inf}	2500
l_{ceff} (mm)	113

$$V = \frac{2(218.7) + (38.32)\cos(0.628)(2.5 - 0.113)}{2.5}$$

$$V = 204.55 kN$$

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

เงื่อนไขการใส่เหล็กปลอก

$$V_S \le 4V_C$$

$$106.87kN \le 4 \times 131.27 = 525.08kN$$

Ok

กำลังรับแรงเฉือนของคอนกรีต

$$V_C = \left[0.17\lambda\sqrt{f_c'} + \frac{N_u}{6A_g}\right] b_w d$$

$$V_C = 131.27kN$$

กำลังรับแรงเฉือนของเหล็กปลอก

$$V_S = \frac{A_s f_y d}{s}$$

$$V_S = 106.87kN$$

กำลังรับแรงเฉือนของเหล็กปลอก

$$V_n = V_c + V_s$$

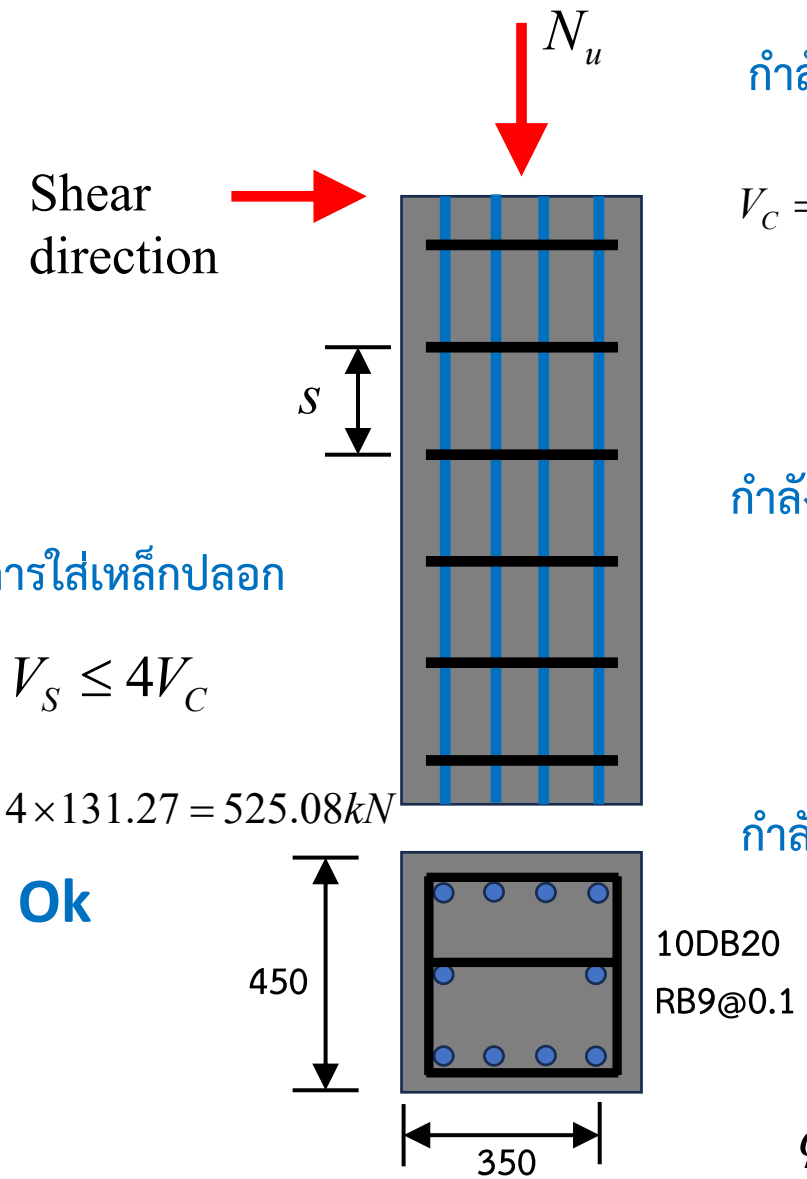
$$V_n = 131.27 + 106.87 = 238.15kN$$

$$\phi V_n = 202.43kN \quad \le \quad V_u = 204.55kN$$

Shear failure

ตัวแปร	ผนังอิฐที่ 1
ประเภทคอนกรีต (คอนกรีตธรรมดาเท่ากับ1)	1
กำลังรับแรงอัดประลัยของคอนกรีต	24
กำลังรับแรงดึง ณ จุดครากของเหล็กปลอก	240
แรงกดตามแนวแกน	707.01
ความกว้างของเสา b_w	450
ความลึกของเสา H	400
ความลึกประสิทธิผลของเสา d	350
จำนวนขาของเหล็กปลอก	2
ขนาดเหล็กปลอก	9
ระยะห่างของเหล็กปลอก	100
ตัวคูณลดกำลังรับแรงเฉือน	0.85

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

เงื่อนไขการใส่เหล็กปลอก

$$V_S \le 4V_C$$

$$160.31kN \le 4 \times 131.27 = 525.08kN$$

Ok

กำลังรับแรงเฉือนของคอนกรีต

$$V_C = \left[0.17\lambda\sqrt{f_c'} + \frac{N_u}{6A_g}\right] b_w d$$

$$V_C = 131.27kN$$

กำลังรับแรงเฉือนของเหล็กปลอก

$$V_S = \frac{A_s f_y d}{s}$$

$$V_S = 160.31kN$$

กำลังรับแรงเฉือนของเหล็กปลอก

$$V_n = V_c + V_s$$

$$V_n = 131.27 + 160.31 = 291.59kN$$

$$\phi V_n = 247.85kN \quad \ge \quad V_u = 204.55kN$$ **Ok**

ตัวแปร	ผนังอิฐที่ 1
ประเภทคอนกรีต (คอนกรีตธรรมดาเท่ากับ1)	1
กำลังรับแรงอัดประลัยของคอนกรีต	24
กำลังรับแรงดึง ณ จุดครากของเหล็กปลอก	240
แรงกดตามแนวแกน	707.01
ความกว้างของเสา b_w	450
ความลึกของเสา H	400
ความลึกประสิทธิผลของเสา d	350
จำนวนขาของเหล็กปลอก	3
ขนาดเหล็กปลอก	9
ระยะห่างของเหล็กปลอก	100
ตัวคูณลดกำลังรับแรงเฉือน	0.85

แนวคิดการคำนวณค่าแรงเฉือนที่เกิดขึ้นกับเสาตอม่อ

การคำนวณแรงเฉือนที่เกิดขึ้นในเสาตอม่อให้ใช้ค่าแรงเฉือนจากชั้นที่ 1

โดยไม่ต้องลดกำลังเนื่องจากความเสียหายของผนังอิฐก่อ

ให้คิดกำลังรับแรงของค้ำยันที่ 1.0

แรงเฉือนจากชั้นที่ 1

$$C_{\inf} = 0.7 t_{\inf} a f'_m$$

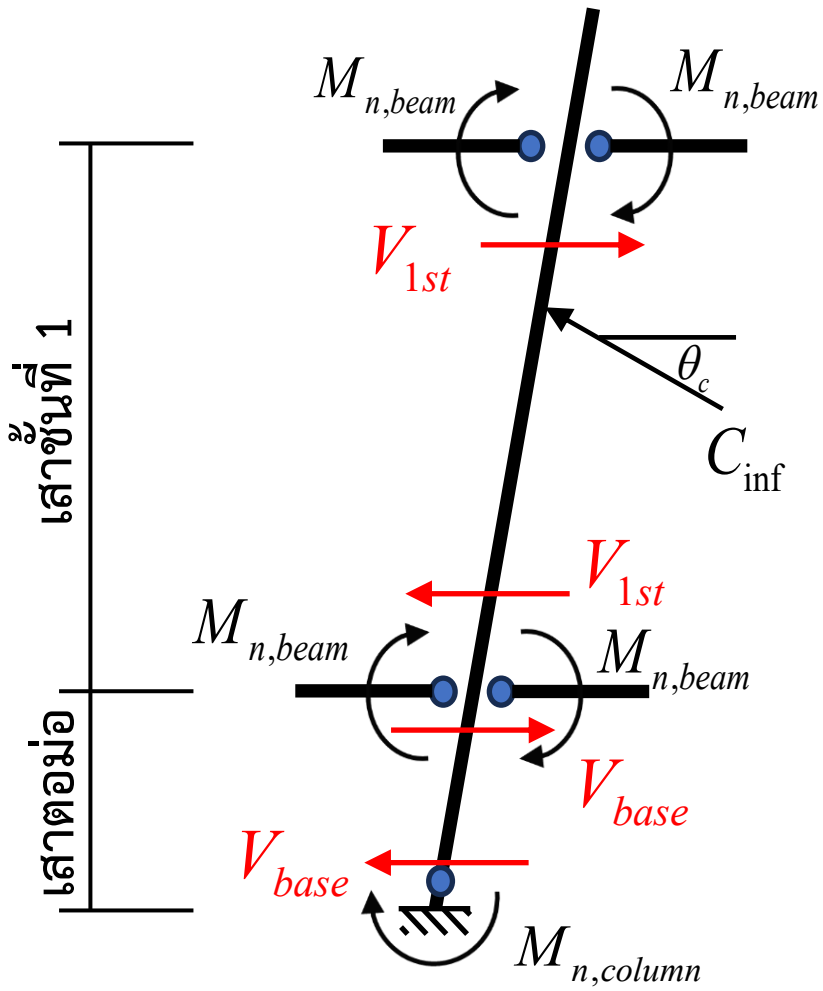
$$V_{1st} = \frac{2M_n + C_{\inf}\cos(\theta_c)\left(h_{\inf} - l_{ceff}\right)}{h_{\inf}}$$

แรงเฉือนสำหรับเสาตอม่อ

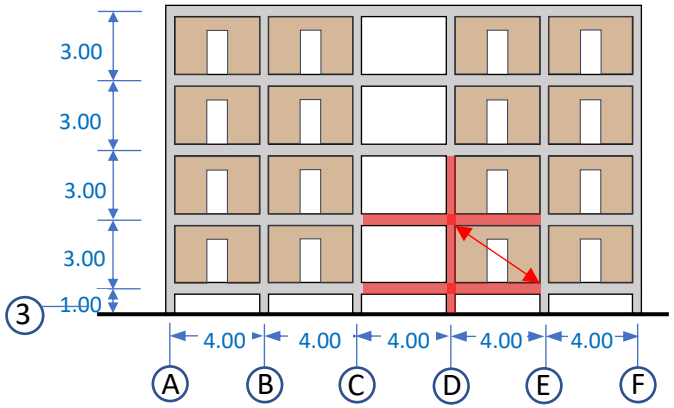
โมเมนต์เสาชั้นที่ 1

$$C_{\inf} = 1.0 t_{\inf} a f'_m$$

$$V_{base} = \frac{2M_n + C_{\inf}\cos(\theta_c)\left(h_{\inf} - l_{ceff}\right)}{h_{\inf}}$$

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

ตัวแปร	ผนังอิฐที่ 1
λ_1 (1/mm)	0.0098
$R_f\ a$ (mm)	91
C_{inf} (mm) (เดิม 38.32)	54.75
θ_c (rad)	0.628
l_{ceff} (mm)	113

$$V = \frac{2M_n + C_{\inf}\cos(\theta_c)(h_{\inf} - l_{ceff})}{h_{\inf}}$$

$$C_{\inf} = 0.7 t_{\inf} a f_m'$$

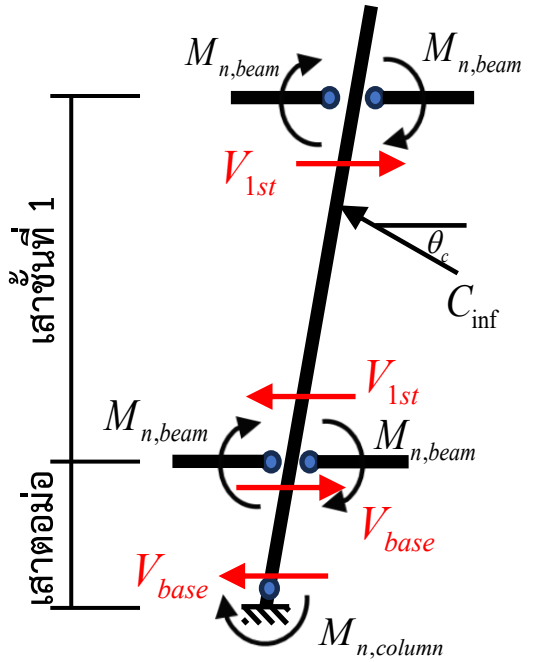
$$C_{\inf} = 1.0 t_{\inf} a f_m'$$

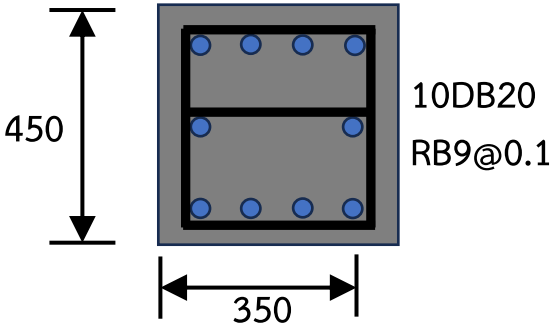
$$C_{\inf} = 1.0 \times 0.10 \times 0.9125 \times 6 \times 10^6 = 54750N$$

$$V = \frac{2(218.68) + (54.75)\cos(0.628)(2.5 - 0.113)}{2.5}$$

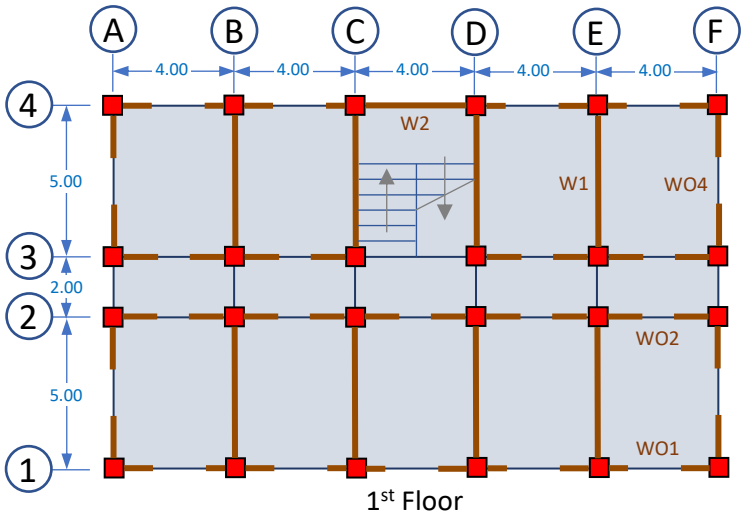
$$V_u = 217.24kN \quad \leq \quad \phi V_n = 247.85kN$$

Ok

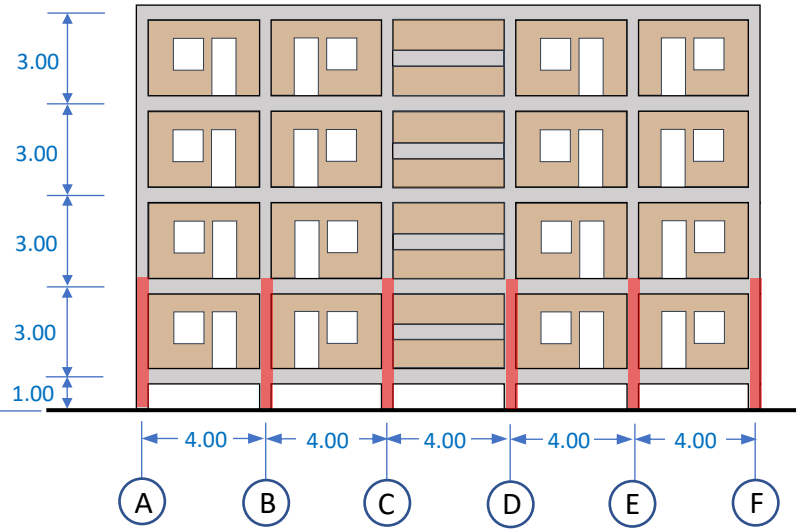
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

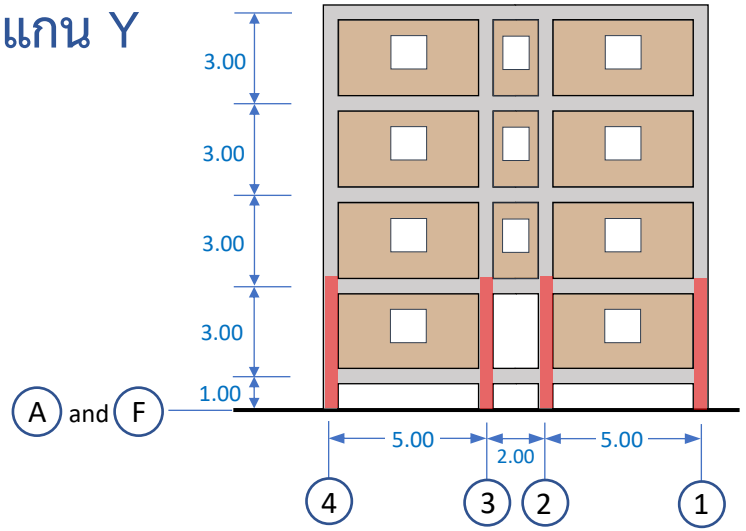
1st Floor

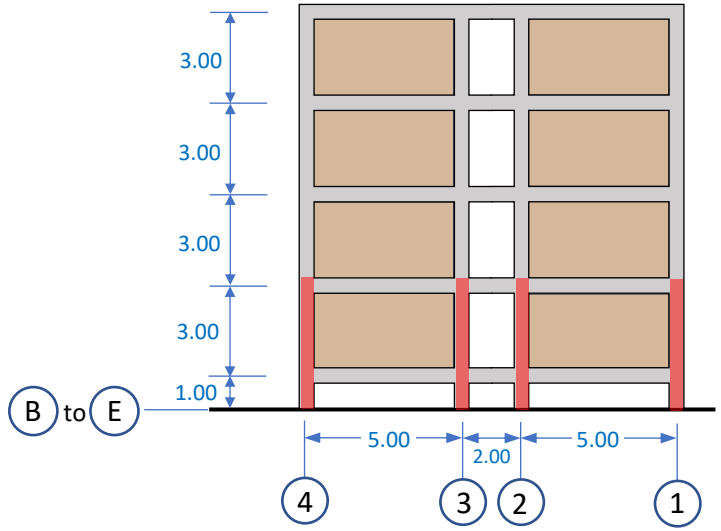
แกน X

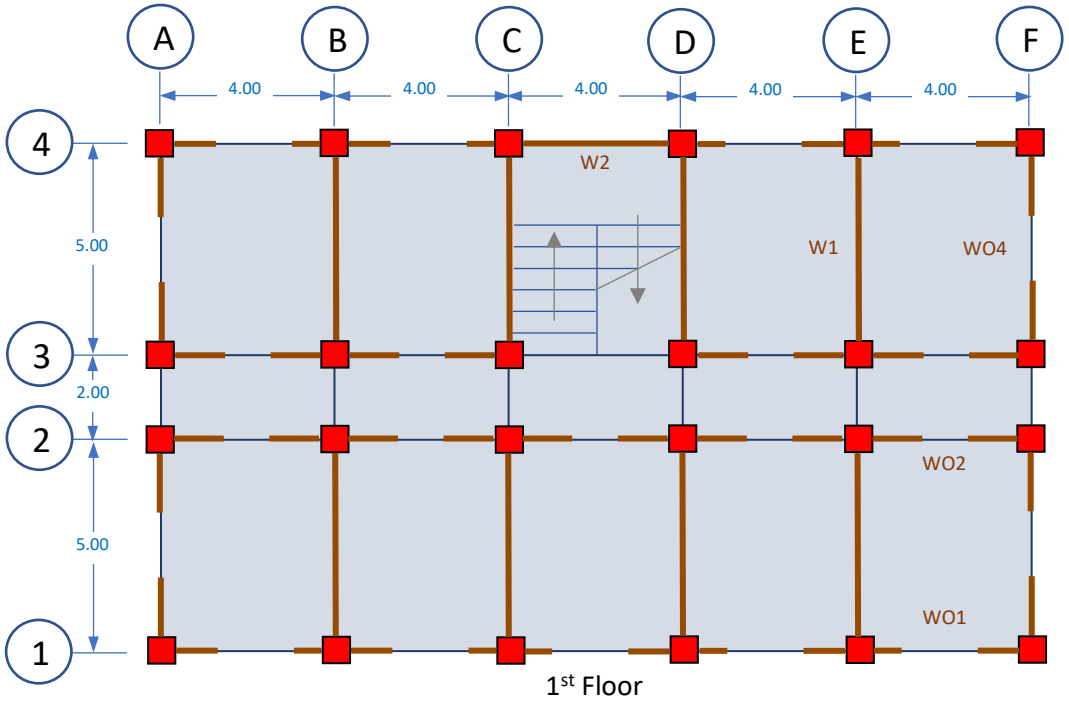

แกน Y

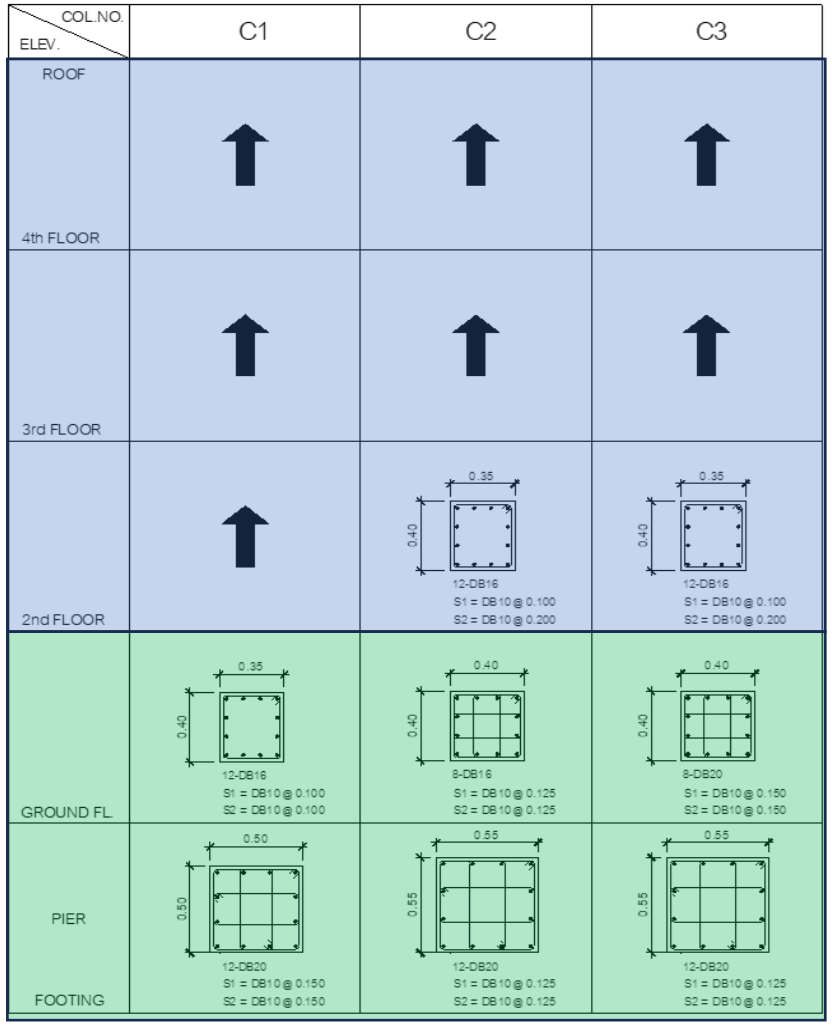

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

พิจารณาเสาทุกต้นที่มีปฏิสัมผัสกับผนังอิฐก่อ ดังนั้นจึงจะได้เสาชั้นที่ 1 แล้วชั้นตอม่อที่ไม่เกิดความเสียหายแบบการเฉือน

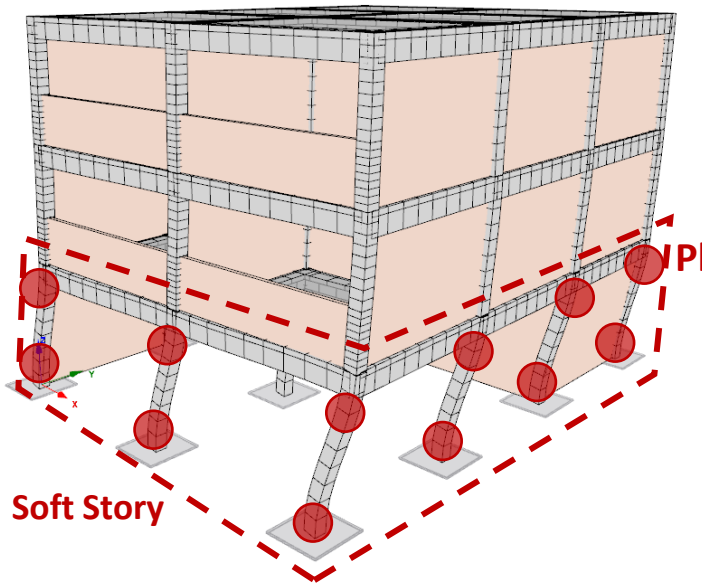

เสาขนาดเดิมตาม มยผ. 1301/1302 (2564)

เสาขนาดใหม่ที่ออกแบบป้องกันแรงเฉือน

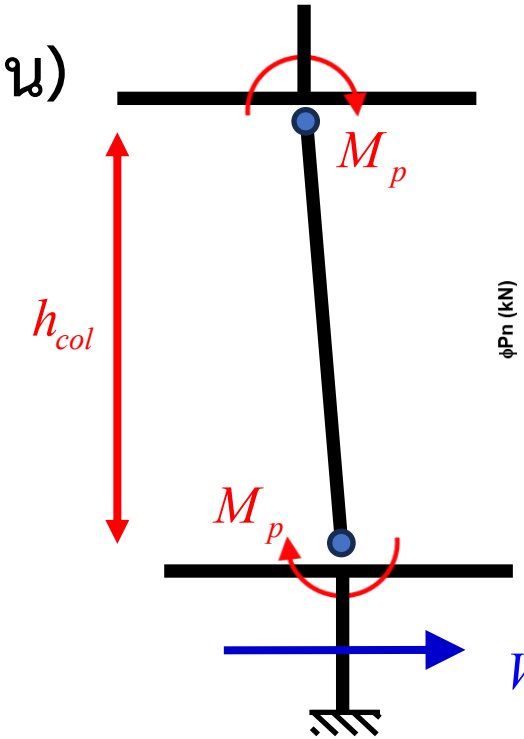
**แต่ยังไม่ได้พิจารณาชั้นอ่อน

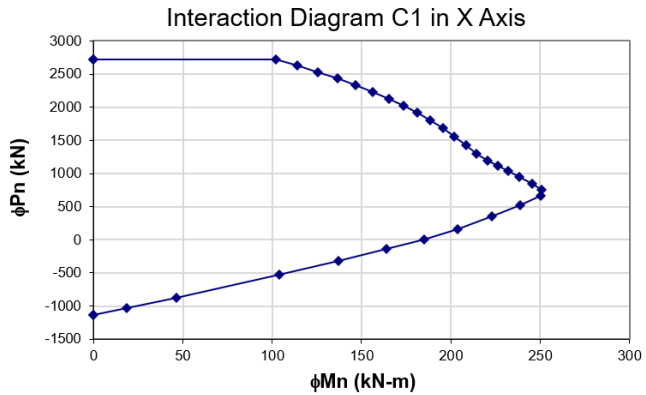
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

การป้องกันรูปแบบการวิบัติที่เป็นอันตราย (ชั้นอ่อน)

การเคลื่อนตัวสัมพัทธ์ระหว่างชั้นมีค่ามากในชั้นใดชั้นที่ไม่มีผนัง

กำลังรับแรงรวมของเสาในชั้นที่คาดว่าจะเกิดชั้นอ่อน

$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

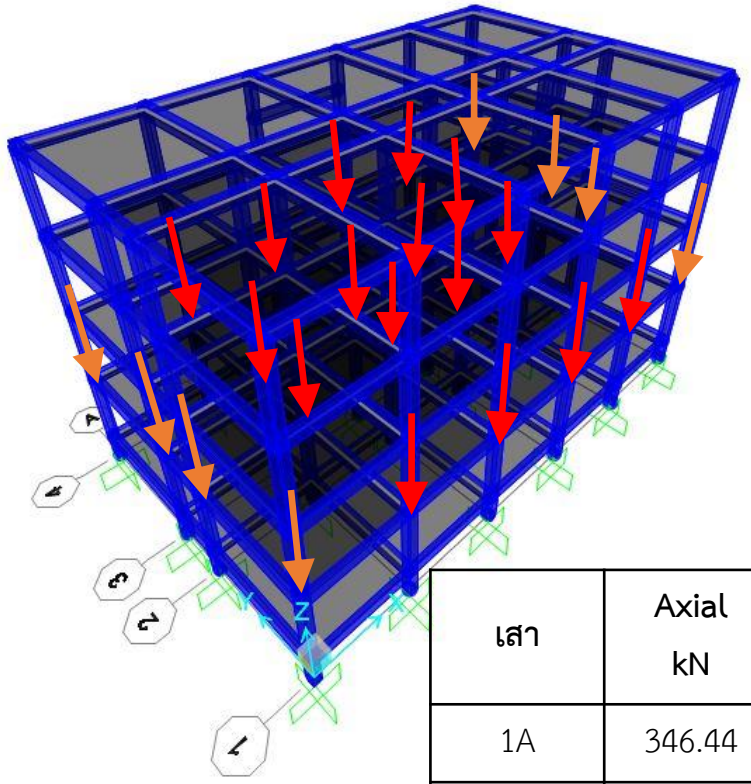
M_p = กำลังต้านทานการดัดของเสา

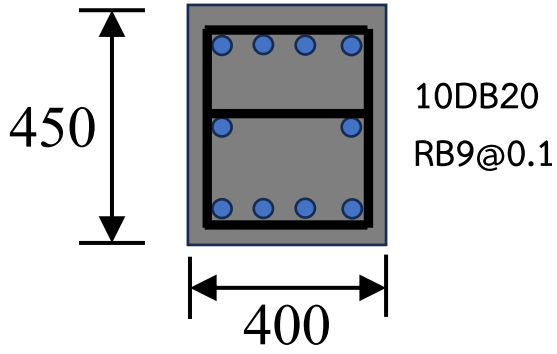
h_{col} = ความสูงของเสาชั้นที่พิจารณา

$V_{R=2}$ = แรงเฉือนออกแบบในชั้นที่พิจารณา โดยใช้ค่า $R = 2$

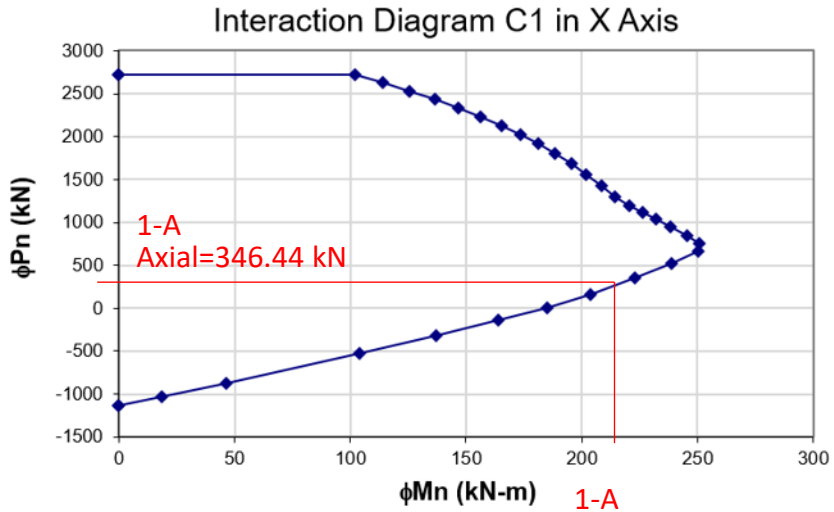
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

Base Shear R=2, $Vx_{R=2}$ = 4013.64 kN

C1

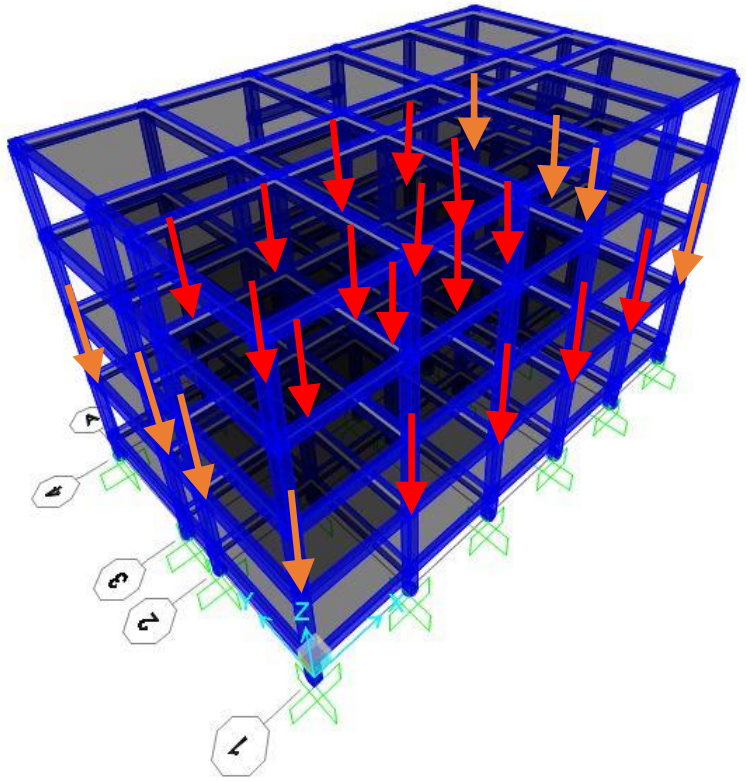

1-A
Moment=220.47 kN-m

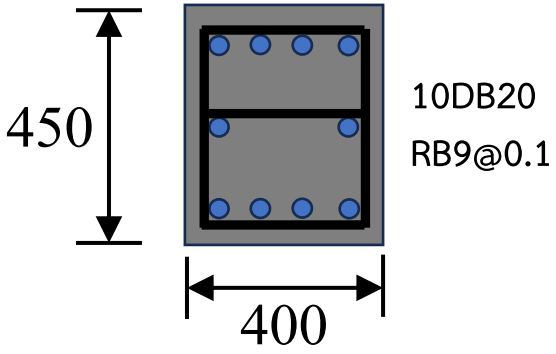
$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

เสา	Axial kN	Moment kN-m	เสา	Axial kN	Moment kN-m	เสา	Axial kN	Moment kN-m	เสา	Axial kN	Moment kN-m
1A	346.44	220.47	2A	440.15	231.27	3A	440.34	231.30	4A	346.39	220.46
1B	545.86	243.47	2B	679.05	248.78	3B	679.57	248.75	4B	548.66	243.79
1C	549.18	243.85	2C	687.38	248.20	3C	707.02	246.84	4C	633.75	251.93
1D	549.06	243.84	2D	689.73	248.04	3D	713.95	246.36	4D	634.13	251.90
1E	545.84	243.47	2E	679.08	248.78	3E	679.75	248.73	4E	548.69	243.80
1F	346.39	220.46	2F	440.03	231.26	3F	440.25	231.29	4F	346.34	220.45

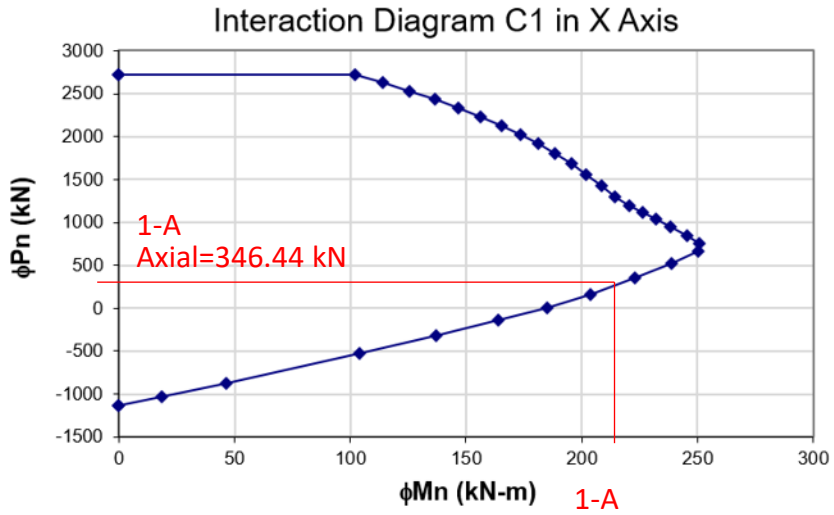
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

Base Shear R=2, $Vx_{R=2}$ = 4013.64 kN

C1

$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

$$\sum 2M_p / h_{col} = 3838.40kN$$

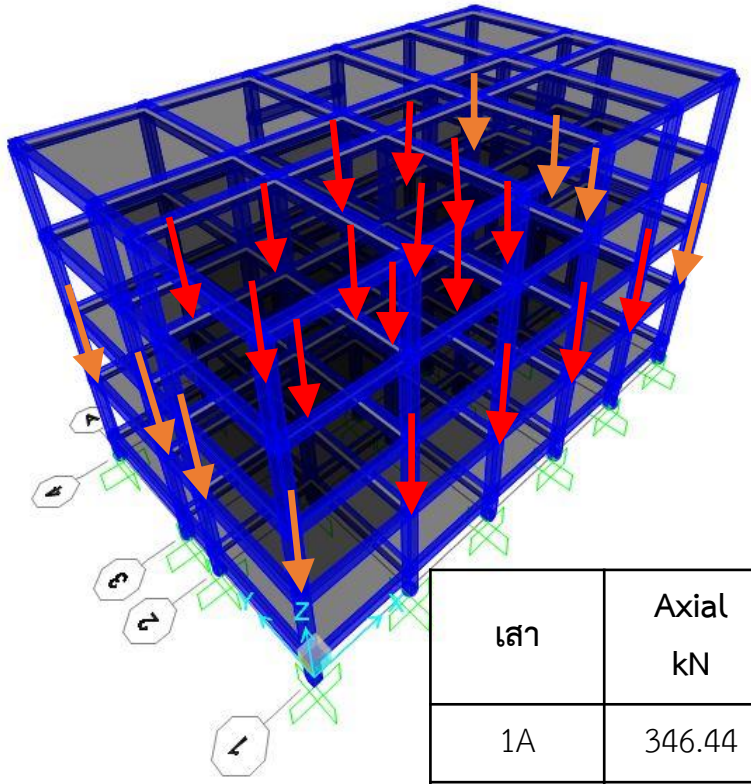
$$V_{R=2} = 4013.64kN$$

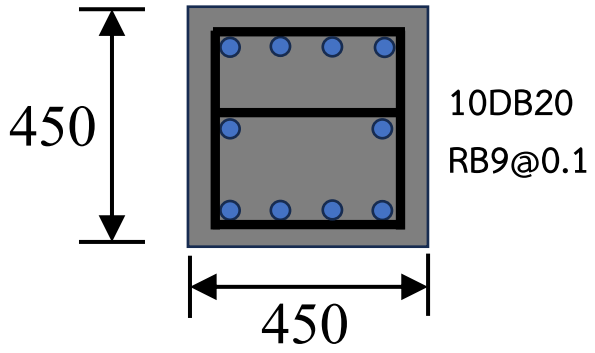
Soft story failure

เสา	2Mp/h_{col}	เสา	2Mp/h_{col}	เสา	2Mp/h_{col}	เสา	2Mp/h_{col}
1A	146.97	2A	154.18	3A	154.20	4A	146.97
1B	162.31	2B	165.85	3B	165.83	4B	162.53
1C	162.57	2C	165.47	3C	164.56	4C	167.95
1D	162.56	2D	165.36	3D	164.24	4D	167.93
1E	162.31	2E	165.85	3E	165.82	4E	162.53
1F	146.97	2F	154.17	3F	154.19	4F	146.97

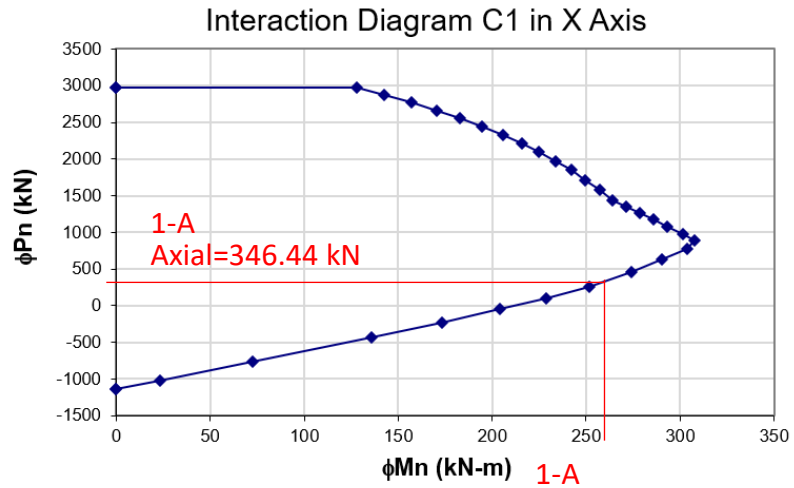
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

Base Shear R=2, $Vx_{R=2}$ = 4013.64 kN

C1

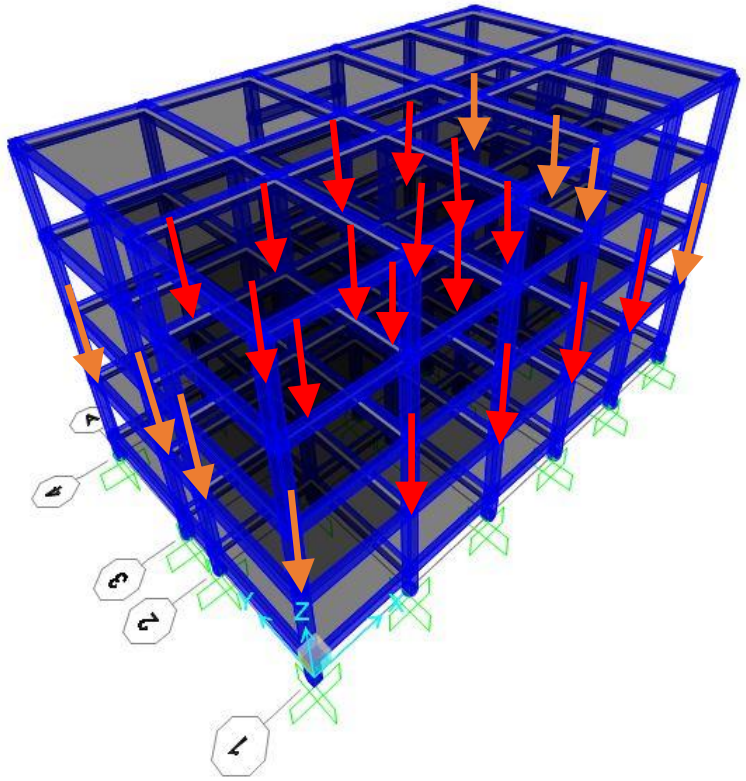

1-A
Moment=260.92 kN-m

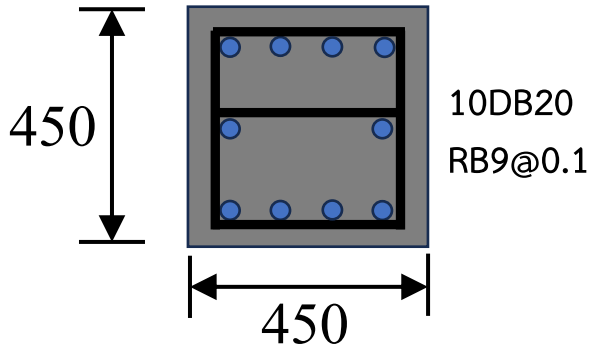
$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

เสา	Axial kN	Moment kN-m	เสา	Axial kN	Moment kN-m	เสา	Axial kN	Moment kN-m	เสา	Axial kN	Moment kN-m
1A	346.44	260.92	2A	440.15	271.51	3A	440.34	271.53	4A	346.39	271.53
1B	545.86	282.42	2B	679.05	295.34	3B	679.57	295.38	4B	548.66	295.38
1C	549.18	282.76	2C	687.38	296.10	3C	707.02	297.89	4C	633.75	297.89
1D	549.06	282.74	2D	689.73	296.31	3D	713.95	298.53	4D	634.13	298.53
1E	545.84	282.42	2E	679.08	295.34	3E	679.75	295.40	4E	548.69	295.40
1F	346.39	260.91	2F	440.03	271.50	3F	440.25	271.52	4F	346.34	271.52

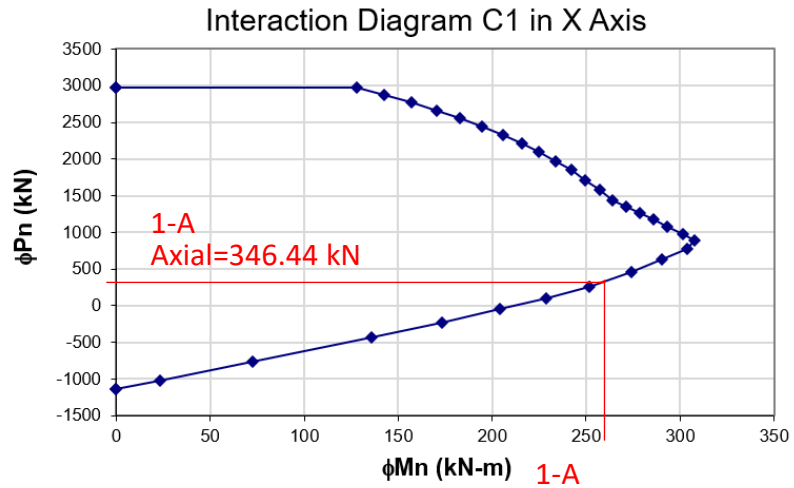
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

Base Shear R=2, $Vx_{R=2}$ = 4013.64 kN

C1

1-A
Moment=260.92 kN-m

$$\sum 2M_p / h_{col} \geq V_{R=2}$$

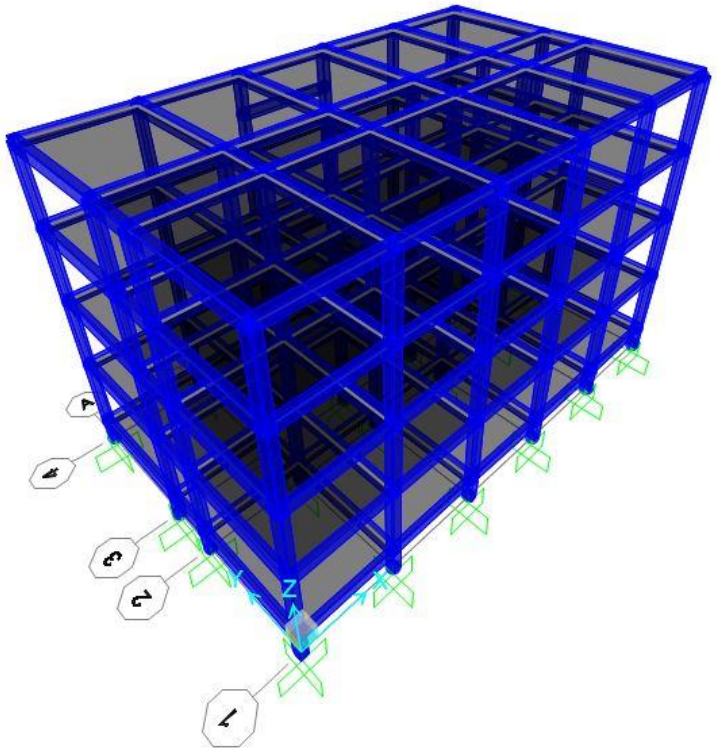
$$\sum 2M_p / h_{col} = 4518.78kN$$

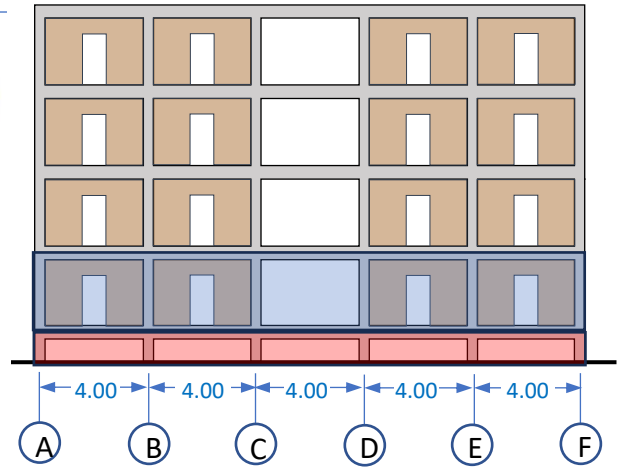
$$V_{R=2} = 4013.64kN$$

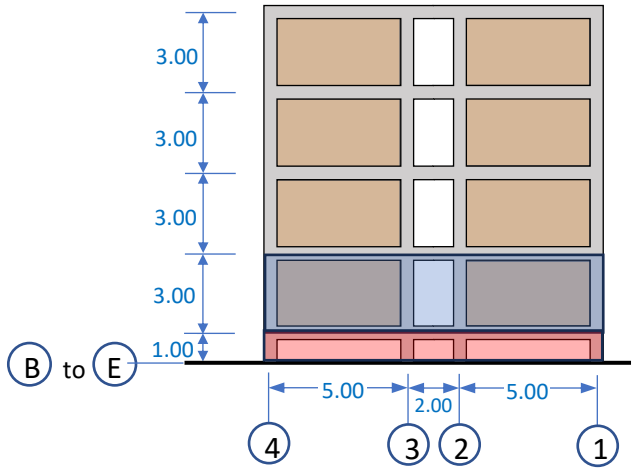
Ok

เสา	$2Mp/h_{col}$	เสา	$2Mp/h_{col}$	เสา	$2Mp/h_{col}$	เสา	$2Mp/h_{col}$
1A	173.95	2A	181.01	3A	181.02	4A	173.94
1B	188.28	2B	196.89	3B	196.92	4B	188.47
1C	188.50	2C	197.40	3C	198.60	4C	194.13
1D	188.50	2D	197.54	3D	199.02	4D	194.15
1E	188.28	2E	196.89	3E	196.93	4E	188.47
1F	173.94	2F	181.00	3F	181.01	4F	173.94

อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีผนังอิฐก่อ

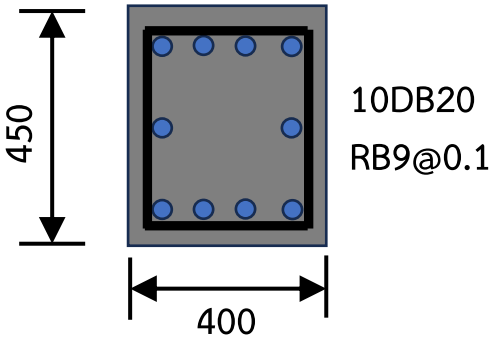

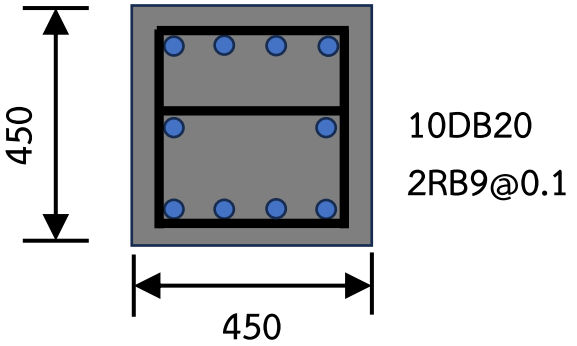

มยผ. 1301/1302

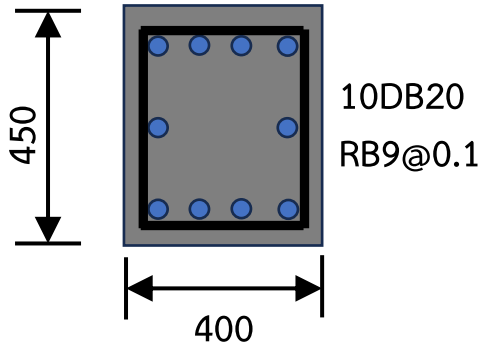
พิจารณาผลกระทบจาก
ผนังอิฐก่อ และ
ชั้นอ่อน

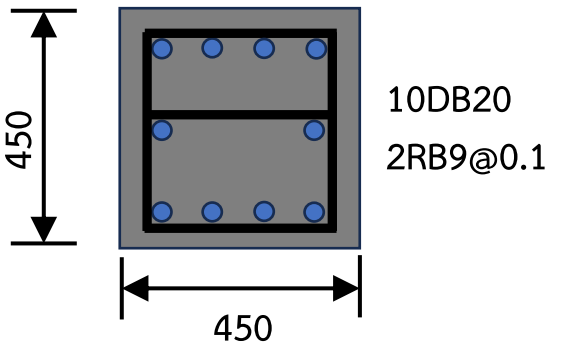

C1

C1

Base

Base

โครงการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้
เรื่องการออกแบบอาคารต้านทานแผ่นดินไหว

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรม
จากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) พ.ศ. 2568